

Ny forskrift om energiutredninger

Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst

65
2012

R
A
P
P
O
R
T

Ny forskrift om energiutredninger

Oppsummering av høringsuttalelser og endelig
forskriftstekst

Rapport nr 65-2012

Ny forskrift om energiutredninger. Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Christina Kvamme

Forfattere: Christina Kvamme, Ingrid Endresen Haukeli, Erlend Sandnes, Lasse Vannebo, Anne Sofie Risnes

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag: Publisering på internett

Forsideillustrasjon: Rune Stubrud

ISBN: 978-82-410-0853-5

Emneord: Energiutredninger, kraftsystemutredninger, kraftsystemplanlegging, energiplanlegging, forsyningsikkerhet

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 09575
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Desember 2012

Innhold

Forord	7
1 Innledning	8
1.1 Om høringen	8
1.2 Innholdet i dette oppsummeringsdokumentet	10
2 Høringsuttalelser som ikke knytter seg til enkelte bestemmelser	11
2.1 Forsyningssikkerhet	11
2.1.1 Høringsinstansenes innspill.....	11
2.1.2 NVEs merknader	11
2.2 Detaljnivå	12
2.2.1 Høringsinstansenes innspill.....	12
2.2.2 NVEs merknader	13
2.3 Økonomiske og administrative konsekvenser	13
2.3.1 Høringsinstansenes innspill.....	13
2.3.2 NVEs merknader	14
2.4 Ordningen med lokale energiutredninger §§ 3, 4, 5 og 6.	14
2.4.1 Høringsinstansenes innspill.....	14
2.4.2 NVEs merknader	15
2.5 Tidspunkt for ferdigstilling av kraftsystemutredningen.....	15
2.5.1 Høringsinstansenes innspill.....	15
2.5.2 NVEs merknader	15
3 Høringsuttalelser som knytter seg til de enkelte bestemmelser	17
3.1 Innledning.....	17
3.2 § 1 Formål	17
3.2.1 Opprinnelig forslag	17
3.2.2 Høringsinstansenes innspill.....	17
3.2.3 NVEs merknader	17
3.2.4 Endelig forskriftstekst	18
3.3 § 7 Utredningsansvarlig	18
3.3.1 Opprinnelig forslag	18
3.3.2 Høringsinstansenes innspill.....	18
3.3.3 NVEs merknader	18
3.3.4 Endelig forskriftstekst	19
3.4 § 8 Utredningsansvarliges oppgaver.....	19
3.4.1 Opprinnelig forslag	19
3.4.2 Høringsinstansenes innspill.....	19
3.4.3 NVEs merknader	20
3.4.4 Endelig forskriftstekst	21
3.5 § 9 Varsel om oppstart av utredningsarbeidet.....	21
3.5.1 Opprinnelig forslag	21
3.5.2 Høringsinstansenes innspill.....	21
3.5.3 NVEs merknader	22

3.5.4	Endelig forskriftstekst	23
3.6	§ 10 Regionale kraftsystemmøter.....	23
3.6.1	Opprinnelig forslag	23
3.6.2	Høringsinstansenes innspill.....	24
3.6.3	NVEs merknader	25
3.6.4	Endelig forskriftstekst	26
3.7	§ 12 Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærers oppgaver	26
3.7.1	Opprinnelig forslag	26
3.7.2	Høringsinstansenes innspill.....	27
3.7.3	NVEs merknader	28
3.7.4	Endelig forskriftstekst	28
3.8	§ 13 Innhold i grunnlagsrapport.....	28
3.9	§ 13 Annet ledd om eksisterende overføringsnett	29
3.9.1	Opprinnelig forslag	29
3.9.2	Høringsinstansenes innspill.....	29
3.9.3	NVEs merknader	29
3.9.4	Endelig forskriftstekst	29
3.10	§ 13 Tredje ledd om anleggsdata og tekniske spesifikasjoner	30
3.10.1	Opprinnelig forslag.....	30
3.10.2	Høringsinstansenes innspill	30
3.10.3	NVEs merknader.....	30
3.10.4	Endelig forskriftstekst.....	30
3.11	§ 13 Fjerde ledd om data for produksjon og forbruk.....	30
3.11.1	Opprinnelig forslag.....	30
3.11.2	Høringsinstansenes innspill	30
3.11.3	NVEs merknader.....	31
3.11.4	Endelig forskriftstekst.....	32
3.12	§ 13 Femte ledd om forsyningssikkerhet	32
3.12.1	Opprinnelig forslag.....	32
3.12.2	Høringsinstansenes innspill	32
3.12.3	NVEs kommentarer.....	33
3.12.4	Endelig forskriftstekst.....	34
3.13	§ 13 Sjette ledd om tilgjengelig kapasitet for innmating av produksjon	34
3.13.1	Opprinnelig forslag.....	34
3.13.2	Høringsinstansenes innspill	34
3.13.3	NVEs merknader.....	34
3.13.4	Endelig forskriftstekst.....	35
3.14	§ 13 Sjuende ledd om mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet og forventede investeringer.....	35
3.14.1	Opprinnelig forslag.....	35
3.14.2	Høringsinstansenes innspill	35
3.14.3	NVEs merknader.....	37
3.14.4	Endelig forskriftstekst.....	38
3.15	§ 13 Åttende ledd om forbrukerfleksibilitet og andre energibærere enn elektrisitet.....	38
3.15.1	Opprinnelig forslag.....	38

3.15.2	Høringsinstansenes innspill	38
3.15.3	NVEs merknader	39
3.15.4	Endelig forskriftstekst.....	39
3.16	§ 14 Hovedrapporten.....	40
3.16.1	Opprinnelig forslag.....	40
3.16.2	Høringsinstansenes innspill	40
3.16.3	NVEs merknader	40
3.16.4	Endelig forskriftstekst.....	41
3.17	§ 16 Statnetts oppgaver	41
3.17.1	Opprinnelig forslag.....	41
3.17.2	Høringsinstansenes innspill	41
3.17.3	NVEs merknader	41
3.17.4	Endelig forskriftstekst.....	42
3.18	§ 17 Områdevis kraftsystemmøter	42
3.18.1	Opprinnelig forslag.....	42
3.18.2	Høringsinstansenes innspill	42
3.18.3	NVEs merknader	43
3.18.4	Endelig forskriftstekst.....	44
3.19	§ 18 Nasjonalt kraftsystemmøte	44
3.19.1	Opprinnelig forslag.....	44
3.19.2	Høringsinstansenes innspill	44
3.19.3	NVEs merknader	44
3.19.4	Endelig forskriftstekst.....	45
3.20	§ 19 Anleggskonsesjonærers oppgaver	45
3.20.1	Opprinnelig forslag.....	45
3.20.2	Høringsinstansenes innspill	45
3.20.3	NVEs merknader	45
3.20.4	Endelig forskriftstekst.....	45
3.21	§ 20 Innhold i grunnlagsrapport.....	46
3.22	Generell kommentar til § 20 – Format på datarapportering.....	46
3.22.1	Høringsinstansenes innspill	46
3.22.2	NVEs merknader	46
3.23	§ 20 Femte ledd om forsyningsikkerhet i sentralnettet	46
3.23.1	Opprinnelig forslag.....	46
3.23.2	Høringsinstansenes innspill	46
3.23.3	NVEs merknader	47
3.23.4	Endelig forskriftstekst.....	48
3.24	§ 20 Sjette ledd om tilgjengelig kapasitet for innmating av produksjon.....	48
3.24.1	Opprinnelig forslag.....	48
3.24.2	Høringsinstansenes innspill	48
3.24.3	NVEs merknader	48
3.24.4	Endelig forskriftstekst.....	48
3.25	§ 20 Sjuende ledd om mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet og forventede investeringer.....	49
3.25.1	Opprinnelig forslag.....	49
3.25.2	Høringsinstansenes innspill	49

3.25.3	NVEs merknader.....	50
3.25.4	Endelig forskriftstekst.....	51
3.26	§ 20 Åttende ledd om forbrukerfleksibilitet og andre energibærere enn elektrisitet.....	51
3.26.1	Opprinnelig forslag.....	51
3.26.2	Høringsinstansenes innspill	52
3.26.3	NVEs merknader.....	52
3.26.4	Endelig forskriftstekst.....	52
3.27	§ 21 Hovedrapport.....	52
3.27.1	Opprinnelig forslag.....	52
3.27.2	Høringsinstansenes innspill	52
3.27.3	NVEs merknader.....	52
3.27.4	Endelig forskriftstekst.....	53
3.28	§ 22 Kontroll.....	53
3.28.1	Opprinnelig forslag.....	53
3.28.2	NVEs merknader.....	53
3.28.3	Endelig forskriftstekst.....	53
3.29	§ 24 Overtredelsesgebyr	53
3.29.1	Opprinnelig forslag.....	53
3.29.2	NVEs merknader.....	53
3.29.3	Endelig forskriftstekst.....	54
4	Endelig forskriftstekst	55

Forord

NVEs høringsdokument nr 4-2012 "Forslag til ny forskrift om energiutredninger" ble sendt på høring 29.6.2012. Høringsfristen var 1.10.2012.

NVE har mottatt 30 høringsuttalelser.

NVE har gjennomgått og vurdert de innkomne høringsuttalelsene. For å synliggjøre hvilke endringer som gjøres på bakgrunn av høringsrunden, har NVE i dette dokumentet oppsummert og kommentert de innkomne uttalelsene.

Ny forskrift om energiutredninger vil tre i kraft fra 1.1.2013.

Oslo, desember 2012

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

1 Innledning

1.1 Om høringen

NVEs høringsdokument nr 4-2012 ”Forslag til ny forskrift om energiutredninger” ble sendt på høring 29.6.2012. Høringsfristen var 1.10.2012. Høringen ble gjennomført samtidig med høringer av foreslåtte endringer i forskrift 7. mai 2002 nr 448 om systemansvaret i kraftsystemet, forskrift 30. november 2004 nr 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet og forskrift 7. desember 1999 nr 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.

Høringsdokumentet er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no.

Det er innkommet 30 høringsuttalelser.

Følgende høringsinstanser har ingen merknader:

- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
- Post og teletilsynet
- Bergen Kommune
- Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap
- Fylkesmannen i Hedmark
- Finanstilsynet
- Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
- Justis- og Beredskapsdepartementet
- Samferdselsdepartementet
- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Følgende høringsinstanser har hatt merknader:

- Sola kommune
- Agder Energi Nett AS
- SFE Nett AS
- Nordlandsnett AS
- Skagerak Nett AS
- Energi Norge
- Norsk Elektroteknisk Komite (NEK)
- KS Bedrift

- Norsk Industri
- BKK Nett AS
- Eidsiva Nett AS
- Helgelandskraft AS
- Statnett SF
- Norsk Hydro ASA
- SINTEF Energi AS
- Norsk Fjernvarme
- Lyse Elnett AS
- Hafslund Nett AS
- Istad Nett AS
- EB Nett

Alle høringsuttalelsene er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no

1.2 Innholdet i dette oppsummeringsdokumentet

Dette dokumentet oppsummerer de innkomne høringsuttalelsene og gir NVEs merknader til uttalelsene.

Flere høringsinstanser har kommet med generelle uttalelser til forslaget til ny forskrift om energiutredninger som ble sendt på høring. Det er også kommet uttalelser som rettes generelt mot alle NVEs forslag til forskriftsendringer som det gjennomført høring av. Disse er behandlet i kapittel 2.

En rekke høringsinstanser har kommet med uttalelser til de enkelte bestemmelser. Disse er behandlet i kapittel 3.

I den grad det ikke uttrykkelig fremgår av dette dokumentet at NVEs forutsetninger eller tolkninger er endret, vil NVE legge til grunn det som er sagt i høringsdokument nr 4-2012 ved tolkningen og anvendelsen av den nye forskriften, selv om det ikke er gjentatt her.

Den endelige forskriftsteksten finnes i kapittel 4.

De viktigste endringene sammenholdt med det forslaget som ble sendt på høring er:

- § 10

Forslaget om at et kraftsystemmøte før ferdigstillelse av kraftsystemutredningen skal avholdes sløyfes.

- § 12

Forslaget om at alle anleggskonsesjonærer i regionalnettet skal delta på regionale kraftsystemmøter sløyfes.

- § 17

Den foreslåtte fristen for å avholde områdevis kraftsystemmøter endres fra senest tre til senest to måneder før ferdigstillelse av hovedrapporten.

NVE har i tillegg presisert forståelsen av flere av de foreslåtte paragrafene, der det av høringsuttalelsene framkom at denne var uklar.

2 Høringsuttalelser som ikke knytter seg til enkelte bestemmelser

2.1 Forsyningssikkerhet

2.1.1 Høringsinstansenes innspill

SINTEF Energi viser til at forskriftsendringene er begrunnet med fokus på forsyningssikkerhet uten at NVE klargjør om det er behov for å øke/styrke forsyningssikkerheten eller om det er arbeidet med forsyningssikkerheten som skal styrkes. Videre etterlyses en utdyping av både begrepet ”forsyningssikkerhet” og hva de foreslåtte endringene skal vurderes opp mot. Høringsparten viser videre til at økt oppmerksomhet rundt forsyningssikkerhet og det at samfunnet er avhengige av kraftforsyningen ikke er ensbetydende med at det er behov for å øke forsyningssikkerheten.

Som en generell kommentar til forskriftsendringene har Norsk Industri fremhevet at god forsyningssikkerhet er viktig for konkurransevnen, at det er viktig at forskrifter oppdateres jevnlig og at alle endringer i pålegg er godt begrunnet.

BKK Nett viser i sin generelle innledning til at samme forhold reguleres i flere forskrifter og at dette er krevende å følge opp av nettselskapene. BKK Nett oppfordrer derfor NVE til å koordinere forskriftene bedre i fremtiden slik at samme forhold ikke reguleres flere steder. BKK Nett mener også at økte ressurser til rapportering og dokumentasjon ikke er viktig for å utvikle forsyningssikkerheten - den økes best ved å legge til rette for en samfunnmessig rasjonell utvikling.

2.1.2 NVEs merknader

NVE viser til at forsyningssikkerhet ofte benyttes som en felles betegnelse på det samlede kraftsystemets robusthet. Med robusthet menes systemets energisikkerhet, effektsikkerhet og evne til å tåle ekstraordinære hendelser. Status for den kortsiktige forsyningssikkerheten er nærmere beskrevet i NVE rapport 21/12 ”Driften av kraftsystemet 2011”. Vurderinger av den langsiktige forsyningssikkerheten regionalt og nasjonalt er en viktig del av NVEs grunnlag for å vurdere konsesjonssøkte produksjons- og nettanlegg.

Norges offentlige utredning, NOU 2012:9 ”Energiutredningen – verdiskaping, forsyningssikkerhet og miljø” omtaler at forsyningssikkerhet handler om energiforsyningens evne til å dekke forbrukernes etterspørsel etter energi uten vesentlige avbrudd eller begrensninger.

I melding til Stortinget 14 (2011-2012) ”Vi bygger Norge” (Nettmeldingen) er viktigheten av tilstrekkelig forsyningssikkerhet omtalt. I kapittel ”2.1 Nettet som kritisk infrastruktur” beskrives blant annet det økte fokuset på forsyningssikkerhet og samfunnets avhengighet av strøm, samtidig som det presiseres at:

”Det å etablere en mer robust strømforsyning vil medføre kostnader og miljøinngrep. Ved vurdering av nye nettprosjekter avveies samfunnets fordeler og kostnader.”

Det er et mål at den samlede reguleringen innenfor energilovens virkeområde skal bidra til at samfunnsmessig rasjonelle prioriteringer innen drift, vedlikehold og investeringer gjennomføres og at det som ikke er samfunnsmessig rasjonelt ikke gjennomføres. Dette er ikke mulig uten at flere virkemidler tas i bruk samtidig. Det viktigste insentivet til at nettselskapene prioriterer rasjonelt med hensyn til forsyningssikkerhet er ordningen med kvalitetsjusterte inntekstrammer ved ikke levert energi (KILE). Samtidig er det begrensninger i hva KILE ordningen inkluderer slik også Nettmeldingen presiserer:

”Imidlertid vil ikke avbruddskostnadene målt ved KILE utgjøre hele verdien av økt forsyningssikkerhet.”

Det har vært uklart i hvilken grad KILE også fanger opp følger virkninger på tvers av sektorer. Det er nettopp avsluttet et større forskningsprosjekt som blant annet har studert slike følger virkninger. Resultatene fra dette forskningsprosjektet vil bli evaluert med hensyn til eventuell revidering av regelverk rundt KILE-ordningen.

Utfordringer knyttet til forsyningssikkerheten har fått stor oppmerksomhet i etterkant av hendelser og kraftsituasjonen vintrene 2009/2010 og 2010/2011. I tillegg har ekstremværet Dagmar som herjet i romjula 2011, bidratt til økt aktualitet for temaet. NVE har blant annet foreslått endringer i regelverket som vil øke og systematisere kunnskapen om nivået på forsyningssikkerheten. Dette er kunnskap som både bransjen og NVE vil bruke for å vurdere hva som er samfunnsmessig rasjonelle tiltak i kraftsystemet. NVE mener at de samlede forskriftsendringene vil gi økt kunnskap om nivået på forsyningssikkerheten som igjen vil sikre at fremtidig økning i forsyningssikkerhet gjennomføres på en samfunnsmessig rasjonell måte.

NVE er usikker på om BKK Netts uttalelse viser til at forsyningssikkerhet reguleres i flere forskrifter, men har tolket det slik. Da NVEs forskrifter har ulike formål og virkeområder mener NVE det er nødvendig at temaet reguleres i de ulike forskriftene. NVE viser samtidig til at forskriftene som ble foreslått endret og som omhandler forsyningssikkerhet på ulike måter, ble sendt ut på høring samtidig, slik at høringsinstansene kunne se disse i sammenheng.

2.2 Detaljnivå

2.2.1 Høringsinstansenes innspill

Til de samlede forskriftsendringene bemerker Statnett at NVE legger opp til en for detaljert rapportering fra Statnett sammen med øvrig bransje, og mindre overordnet styring gjennom resultatstyring. Statnett mener at hvis reguleringen blir for teknisk og detaljert vil det kunne svekke det overordnede perspektivet på styringen. Statnett ønsker en redegjørelse fra NVE vedrørende behovet for detaljerte rapporteringer og styring.

Norsk Hydro og flere andre høringsinstanser er usikre på om kvaliteten på kraftsystemutredningene vil øke som følge av mer detaljstyring. Det etterlyses en redegjørelse for hvorvidt det har vært varierende kvalitet eller mangler i kraftsystemutredningene fram til nå, og det stilles spørsmål ved om NVE har opplevd at utredningsansvarlig har sett bort fra veilederen til den gjeldende forskriften.

BKK Nett viser i sin generelle innledning knyttet til alle forskriftsendringene at NVEs forskriftsendringer synes å gå i retning av mer detaljerte reguleringer. BKK Nett mener at NVE legger opp til detaljregulering både når det gjelder hvem som skal delta i utredningsprosessen og når møter skal avholdes, møtets innhold, og hvor mange møter som skal avholdes. BKK Nett mener at dette er en unødvendig detaljert regulering av utredningsansvarlige selskaper.

2.2.2 NVEs merknader

NVE er enig i at de samlede forslagene til forskriftsendringer innebærer noe økte krav til rapportering og dokumentasjon. Det påpekes imidlertid at mange av endringene er en videreføring av dagens praksis.

Forslaget til ny forskrift om energiutredninger stiller noe mer detaljerte krav til innhold i kraftsystemutredningene og til prosessen rundt kraftsystemutredningene sammenholdt med gjeldende forskrift.

Detaljeringsgraden for innholdet i kraftsystemutredninger økes som følge av at eksisterende anbefalinger er foreslått forskriftsfestet. Dette er anbefalinger gitt i den eksisterende veilederen for kraftsystemutredninger og i informasjonsbrev som er sendt de utredningsansvarlige. Grunnen er ikke først og fremst at anbefalingene ikke har blitt fulgt, men at NVE ønsker å tydeliggjøre hva som er krav til innholdet i kraftsystemutredningene. Det forventes at dette vil gi mer forutsigbarhet for pliktsubjektene og mer standardiserte utredninger, noe som også vil øke brukervennligheten. Ved forslaget til ny forskrift har NVE også fått utvidet sin mulighet til å bruke reaksjoner dersom pliktsubjektene ikke følger forskriften. Dette forventer å gjøre oppfølgingen fra NVEs side enklere.

En stor del av prosessen rundt arbeidet med kraftsystemutredninger er foreslått forskriftsfestet, og NVE ser at dette for pliktsubjektene kan oppleves som detaljstyring. De fleste av de foreslåtte kravene til møtevirksomhet og informasjonsutveksling mellom de ulike interessentene er hentet direkte fra Nettmeldingen og anses som nødvendig oppfølging av denne fra NVE sin side. Innspill og kommentarer fra høringsinstansene som gjelder hver enkelt av disse bestemmelsene er gitt i kapittel 3 i dokumentet, hvor NVE også kommenterer bakgrunnen for de foreslåtte endringene.

2.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

2.3.1 Høringsinstansenes innspill

Energi Norge mener at det i alle NVEs forskrifter som nå har vært på høring mangler grundige analyser av de administrative og økonomiske konsekvensene ved forskriftsforslagene i samsvar med utredningsinstruksen.

Statnett mener også at de økonomiske og administrative konsekvensene er vurdert summarisk, og at forslagene vil kreve store ressurser av Statnett og bransjen forøvrig.

BKK Nett kommenterer også at mer omfattende krav til registrering og rapportering medfører økte administrative kostnader.

2.3.2 NVEs merknader

NVE påpeker at forskriftene som har vært på høring er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel VII, jf. også utredningsinstruksen. Ved forslaget til ny forskrift om energiutredninger er de økonomiske og administrative konsekvensene vurdert så langt det er mulig.

NVE mener at den foreslåtte møtevirksomheten ikke medfører økt ressursbruk da oppdateringsfrekvensen for kraftsystemutredningene er endret fra hvert år til hvert annet år. Ressursbruken reduseres også noe i forhold til det opprinnelige forslaget siden NVE justerer den foreslåtte §10. Kravet til antall regionale kraftsystemmøter per toårige prosess reduseres fra to til ett møte.

Det vises igjen til at kravene til innhold i kraftsystemutredningene som er foreslått forskriftsfestet i stor grad er konkretisering av dagens praksis uten at det reelle innholdet er endret, og at det derfor ikke øker ressursbruken nevneverdig. Enkelte av bestemmelsene som omhandler vurdering av forsyningssikkerhet og mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet kan imidlertid medføre noe større arbeidsmengde enn tidligere. NVE mener at dette veies opp av at kraftsystemutredningen kun skal utarbeides hvert annet år.

2.4 Ordningen med lokale energiutredninger §§ 3, 4, 5 og 6.

2.4.1 Høringsinstansenes innspill

Energi Norge kommenterer at organisasjonen har plukket opp signaler om mulige endringer i ordningen med lokale energiutredninger. Det påpekes at dette ikke er en del av foreslåtte endringer i NVEs forslag til ny forskrift om energiutredninger. Energi Norge ønsker diskusjon med NVE om ordningen med lokale energiutredninger i det videre arbeidet.

Sola kommune påpeker i sin uttalelse at kommunen ser behovet for at det utarbeides lokale energiutredninger. Kommunen skriver videre at lokale energiutredninger har betydning for kommuneplanleggingen.

Nordlandsnett og Skagerak Nett kommenterer at ordningen med lokale energiutredninger har begrenset verdi for nettselskapene slik ordningen fungerer i dag. Nordlandsnett foreslår videre at innholdet i og prosessen rundt lokale energiutredninger tilpasses innholdet og strukturen i de regionale kraftsystemutredningene.

Hafslund Nett kommenterer at ansvaret for lokale energiutredninger ikke bør ligge hos områdekonsesjonærene. Dette begrunnes blant annet med at dette ikke oppleves som et viktig dokument i nettselskapenes arbeid, og at opplysninger om

energiforbruk ikke brukes som parameter til å bygge ut og dimensjonere nettet. Hafslund Nett mener videre at det er liten interesse for lokale energiutredninger og at kommunene ikke leverer de data som nettselskapet etterspør i utarbeidelsen av lokale energiutredninger. Hafslund Nett foreslår at ordningen med lokale energiutredninger bør følges opp av kommunene gjennom kommunale energi- og klimaplaner. Nettselskapene kan bistå med nødvendig informasjon til utarbeidelsen av lokale energiutredninger.

2.4.2 NVEs merknader

NVE har ikke foreslått endringer i ordningen med lokale energiutredninger i denne omgang. Ved en eventuell fremtidig gjennomgang av denne ordningen kan innspillene som er sendt inn tas med i arbeidet.

2.5 Tidspunkt for ferdigstilling av kraftsystemutredningen

2.5.1 Høringsinstansenes innspill

Agder Energi mener at dagens frist 1. juni bør skyves til 31. desember. Dette begrunnes i at en viktig grunnlagskilde til kraftsystemutredningen er siste års lastutvikling. Maksimallasttiden fremkommer vanligvis mellom desember og februar, og dermed kan ikke deler av kraftsystemutredningen påbegynnes før i mars/april. Dersom dagens frist på 1. juni opprettholdes vil det være ca to måneder fra nødvendig lastdata foreligger til utkast til ny kraftsystemutredning skal foreligge. Dette kan potensielt gå utover kvaliteten på utredningene. Agder Energi påpeker også at utredningsarbeid om våren sammenfaller med den perioden hvor det vanligvis er mest å gjøre i nettselskapet.

Skagerak Nett mener også at frist for oppdateringen bør endres fra 1. juni og foreslår 1. desember. En slik endring vil gi bedre tid til å oppdatere lastflytanalyser med årets topplasttime. Årets topplasttime benyttes også i Skagerak sitt arbeid med tabeller over prognoser for fremtiden.

EB Nett mener at fristen for ferdigstilling av kraftsystemutredning fortsatt bør være 1. juni. Erfaringsmessig har kraftbransjen bedre tid til å engasjere seg i utredningsarbeidet i løpet av vintersesongen kontra høstsesongen. Tidspunktet vil også være gunstigere med tanke på tilgang på oppdaterte belastningsdata fra inneværende vinterperiode.

Statnett skriver at frist for levering av kraftsystemutredningen bør ses i sammenheng med ferdigstilling av europeisk plan, oppdatering av Statnetts prosjektporteføljeplan og hvilket tidspunkt som er gunstig for mottakelse i samfunnet. Statnett foreslår at innleveringsfristen for kraftsystemutredningene for sentralnettet settes til 1. november i oddetallsår.

2.5.2 NVEs merknader

NVE har ved enkeltvedtak overfor alle utredningsansvarlige selskap spesifisert hvilken frist som er gjeldende for offentliggjøring og oversendelse av kraftsystemutredningene til NVE. Den gjeldende fristen er 1. juni for regionalnettsutredningene og 1. september for sentralnettsutredningen. I forslag til ny forskrift er det ikke satt noen ny frist. Dette betyr at 1. juni fortsatt er gjeldende

frist for å offentliggjøre hovedrapporten og oversende grunnlagsrapporten til NVE for kraftsystemutredningene i regionalnett. Tilsvarende gjelder 1. september for kraftsystemutredningen for sentralnett. Fristene vil gjelde inntil NVE eventuelt fatter nye enkeltvedtak overfor utredningsansvarlige.

Statnett har fått dispensasjon fra å utarbeide en oppdatert kraftsystemutredning for sentralnettet i 2012. Vedtaket ble fattet av NVE på bakgrunn av forventede fremtidige endringer i forskriften og at Statnett som utredningsansvarlig i sentralnettet i tillegg bruker ressurser på arbeidet med den europeiske tiårsplanen. Den europeiske tiårsplanen oppdateres også annethvert år og ble sist oppdatert i 2012. Av dette følger det at den første kraftsystemutredningen for sentralnettet etter den nye forskriften skal oppdateres innen 1. september 2013. Hovedrapporten skal offentliggjøres og grunnlagsrapporten skal oversendes NVE.

De regionale utredningsansvarlige oppdaterte kraftsystemutredninger i 2012. For å få en naturlig overgang til ny ordning med oppdateringsfrekvens hvert annet år, skal derfor de regionale kraftsystemutredningene oppdateres, og hovedrapporten offentliggjøres og oversendes alle som er varslet om oppstart av utredningsarbeidet innen 1. juni 2014. Den samme fristen gjelder for oversendelse av grunnlagsrapporten til NVE.

Dette betyr at kraftsystemutredningen for sentralnettet og kraftsystemutredningene for regionalnettet vil oppdateres i ulike år. NVE mener at dette er hensiktsmessig og vil sikre et kontinuerlig arbeid med kraftsystemutredninger i sentral- og regionalnettet. NVE mener også at dette kan være med på å styrke koordineringen mellom de regionale kraftsystemutredningene og kraftsystemutredningen for sentralnettet.

NVE vil vurdere om nye frister for oppdatering av kraftsystemutredningene er hensiktsmessig. I denne vurderingen vil innspillene som er kommet inn i forbindelse med høringen tas i betraktning. NVE vil på et senere tidspunkt gi mer informasjon om hvordan overgangen til ny forskrift skal foregå og hva som forventes i overgangsperioden.

3 Høringsuttalelser som knytter seg til de enkelte bestemmelser

3.1 Innledning

I det følgende oppsummeres innkomne høringsinnspill og NVEs merknader til disse. De bestemmelser som ikke kommenteres har vi ikke mottatt noen innspill til.

3.2 § 1 Formål

3.2.1 Opprinnelig forslag

§ 1. Formål

Forskriften skal ivareta ordningen med lokale energiutredninger og kraftsystemutredninger for regional- og sentralnettet, og skal bidra til en samfunnmessig rasjonell utvikling av energisystemet.

Lokale energiutredninger skal øke kunnskapen om lokal energiforsyning, stasjonær energibruk og alternativer på dette området.

Koordinerte kraftsystemutredninger for regional- og sentralnettet skal vurdere mulig utvikling i behov for overføringskapasitet, skape en felles forståelse i samfunnet for endringer i kraftsystemet og gi grunnlag for behandling av søknader om konsesjon.

3.2.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett kommenterer at utredningsansvarlige må legge til rette for at informasjon er systematisk og tilgjengelig for omgivelsene, og at prosessen skal være transparent og involverende. Statnett mener videre at kraftsystemutredningene ikke kan gi uttømmende informasjon for hvert enkelt prosjekt.

Hafslund Nett kommenterer til tredje ledd at behov i regionalnettet kan oppstå raskt og dermed ikke alltid fanges opp i den toårige prosessen. Hafslund Nett påpeker at bestemmelsen i tredje ledd ikke bør være til hinder for at det kan søkes konsesjon som ikke er omhandlet i kraftsystemutredningen.

3.2.3 NVEs merknader

NVE er enig i at kraftsystemutredningene ikke skal gi uttømmende informasjon om hvert enkelt prosjekt, og at modenheten til prosjektet vil være avgjørende for hvor mye informasjon som bør fremkomme i utredningen.

Kraftsystemutredningene skal brukes som grunnlag for behandling av søknader om konsesjon. NVE er enig med Hafslund Nett i at behov i regionalnettet enkelte ganger kan oppstå så raskt at det ikke fanges opp i den toårige utredningsprosessen. Bestemmelsen vil imidlertid ikke være til hinder for at det søkes om konsesjon uten at prosjektet er nevnt i kraftsystemutredningen. Det bør i slike tilfeller fremkomme i konsesjonssøknaden hvorfor prosjektet ikke inngår i den siste kraftsystemutredningen. Dersom behovet for et nytt nettprosjekt oppstår

så raskt at prosjektet ikke har blitt fanget opp i utredningsprosessen, mener NVE at prosjektet vil fanges opp av § 8 annet ledd som sier at utredningsansvarlige skal uttale seg i alle konsesjonssaker.

Alle anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer er etter § 12 annet ledd også pålagt å informere utredningsansvarlig om alle meldinger og søknader om konsesjon for anlegg i regionalnettet som er oversendt NVE til behandling. Alle anleggskonsesjonærer i sentralnettet er etter § 19 annet ledd pålagt å informere utredningsansvarlig om meldinger og søknader om konsesjon for anlegg i sentralnettet som er oversendt NVE til behandling.

3.2.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.3 § 7 Utredningsansvarlig

3.3.1 Opprinnelig forslag

§ 7. Utredningsansvarlig - regionalnett

Norges vassdrags- og energidirektorat utpeker gjennom enkeltvedtak en anleggskonsesjonær til å være utredningsansvarlig og koordinere utarbeidelsen av en langsiktig kraftsystemutredning for en spesifisert del av regionalnettet, det vil si utredningsområdet.

3.3.2 Høringsinstansenes innspill

Energi Norge kommenterer at EUs tredje energimarkedspakke kun opererer med to nettnivå; transmisjon og distribusjon. Energi Norge mener at det derfor er uheldig at NVE opererer med en tredeling av nettnivåene i Norge. Videre mener Energi Norge at NVE i forslaget om ny forskrift om energikutredninger burde sett distribusjons- og regionalnett i sammenheng som distribusjonsnett. Dette på bakgrunn av EU sin definisjon av distribusjonsnett.

3.3.3 NVEs merknader

Mulig implementering av EUs tredje energimarkedspakke for Norge er ikke avgjort og NVE forholder seg til eksisterende praksis og regulering innenfor energiområdet. Eventuelle tilpasninger i forskriften når det gjelder definisjon av nettnivå vil kunne gjennomføres på et senere tidspunkt uten at dette trenger å ha betydning for anvendelse av bestemmelsene i forskriften.

NVE ser at språkbruken i overskriftene i kapittel 3 ikke er konsekvent; ”regionalnett” er brukt i noen av overskriftene, men ikke alle. Alle bestemmelsene i kapittel 3 gjelder regionalnettet, og det er derfor ikke nødvendig å ta med dette i overskriftene til den enkelte bestemmelse. Det samme gjelder noen av overskriftene i kapittel 4 vedrørende ”sentralnett”. NVE ser også at det er mest korrekt å skrive ”ved” og ikke ”gjennom” enkeltvedtak. Den endelige forskriftsteksten er justert i samsvar med dette.

3.3.4 Endelig forskriftstekst

§ 7. Utredningsansvarlig

Norges vassdrags- og energidirektorat utpeker ved enkeltvedtak en anleggskonsesjonær til å være utredningsansvarlig og koordinere utarbeidelsen av en langsiktig kraftsystemutredning for en spesifisert del av regionalnettet, det vil si utredningsområdet.

3.4 § 8 Utredningsansvarliges oppgaver

3.4.1 Opprinnelig forslag

§ 8. Utredningsansvarliges oppgaver - regionalnett

Utredningsansvarlig skal utarbeide og hvert annet år oppdatere en kraftsystemutredning for sitt utredningsområde. Kraftsystemutredningen skal bestå av en hovedrapport og en grunnlagsrapport. Hovedrapporten skal offentliggjøres og oversendes alle som varsles om oppstart av utredningsarbeidet i henhold til § 9. Grunnlagsrapporten skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat.

Utredningsansvarlig skal gi uttalelse ved høring av melding og søknad om anleggskonsesjon for kraftoverførings- og produksjonsanlegg i sitt utredningsområde.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge utredningsansvarlig å utrede nettmessige konsekvenser av endringer i kraftsystemet i utredningsområdet.

3.4.2 Høringsinstansenes innspill

Skagerak Nett og BKK Nett er positive til at oppdateringsfrekvensen for kraftsystemutredninger endres fra årlig til hvert annet år. BKK Nett mener også at det er hensiktsmessig om regionalnettsutredningene og sentralnettsutredningen utkommer i motsatt år. Norsk Hydro er også positiv til at oppdateringsfrekvensen endres, men mener samtidig at ny viktig informasjon om planer for netttiltak, eksempelvis knyttet til kostnader av planene, må formidles til nettkundene når informasjonen foreligger.

Hafslund Nett kommenterer også at ”og oversendes” bør fjernes fra forskriftsteksten så lenge det fremgår av forarbeidene at en offentliggjøring på selskapets hjemmeside er tilstrekkelig.

Hafslund Nett kommenterer at ”spesifiserte endringer” i gjeldende forskrift § 3 annet ledd er endret til ”endringer” i forslaget til ny forskrift § 8 tredje ledd. Hafslund Nett mener ordlyden bør endres til ”vesentlige endringer” slik at det må foreligge vesentlige endringer før en utredningsansvarlig kan pålegges å foreta en utredning.

EB Nett er positiv til at utredningsansvarlige blir pålagt å gi uttalelser til meldinger og høringer av konsesjonssøknader i sitt område. EB Nett mener at dette vil lette arbeidet med å samordne utviklingen av regionalnettet.

Energi Norge kommenterer at det i den nye forskriften ikke reguleres tjenstlig tilgang til grunnlagsrapportene som utarbeides. Energi Norge mener at det er viktig å sikre at konsesjonærer og andre med tjenstlig behov gis tilgang til grunnlagsrapportene, og oppfordrer NVE til å ta inn formuleringer i forskriftens bestemmelser som regulerer dette.

SFE Nett skriver at de mener det er lite formålstjenlig å gi høringsuttalelse til meldinger og søknader om konsesjon i utredningsområdet i de tilfellene der de selv har sendt meldingen eller søknaden.

Norsk Hydro foreslår at NVE legger til rette for at hovedrapporten gjøres mer tilgjengelig ved å samle alle rapportene på ett sted, for eksempel på NVEs hjemmeside.

3.4.3 NVEs merknader

I henhold til § 8 første ledd skal hovedrapporten offentliggjøres og oversendes alle som varsles om oppstart av utredningsarbeidet i henhold til § 9. I merknaden til § 8 er det påpekt at når det gjelder offentliggjøring er det tilfredsstillende at rapporten legges ut på den ansvarliges hjemmeside. Dette er likevel ikke tilstrekkelig til å oppfylle kravet når det gjelder oversendelse til aktørene som er listet opp i § 9. Hovedrapporten skal både offentliggjøres og oversendes.

Grunnlagsrapporten inneholder kraftsensitiv informasjon og skal ikke være tilgjengelig for offentligheten. Grunnlagsrapporten er derfor forbeholdt aktører med tjenstlig behov for informasjonen. Når det gjelder innspillet fra Energi Norge om at det er viktig at de med tjenstlig behov får tilgang til grunnlagsrapporten, henviser NVE til ny forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen, jf. Høringsdokument 7- 2012. I denne forskriften kapittel 6 står det at det er KBO-enhetene som skal avgjøre hvem som har tjenstlig behov for sensitiv informasjon. Det er også KBO-enhetene som viderefremidler sensitiv informasjon innenfor sin virksomhet. I tvilstilfeller er det NVE som avgjør hvem som har tjenstlig behov.

I henhold til tredje ledd i § 8 kan NVE pålegge utredningsansvarlig å utrede nettmessige konsekvenser av endringer i kraftsystemet i utredningsområdet. Slike pålegg har og vil bli gitt dersom NVE ser behov for å klargjøre konsekvenser av endringer som ikke er beskrevet, eller som er mangelfullt beskrevet i kraftsystemutredningen. NVE ønsker å opprettholde dagens praksis. Det er derfor ikke aktuelt å endre ordlyden til "vesentlige endringer" som foreslått av Hafslund Nett. I høringsforslaget er det presisert at § 8 tredje ledd tilsvarer § 3 annet ledd i gjeldende forskrift. NVE ser at det har skapt grunnlag for spørsmål at formuleringen "spesifiserte" ikke er inkludert i forslaget til § 8 tredje ledd. På denne bakgrunn justerer NVE ordlyden i § 8 tredje ledd slik at den blir identisk med ordlyden i gjeldende forskrift § 3 annet ledd. For øvrig justeres overskriften i § 8 på samme måte som § 7, ved at "regionalnett" tas ut.

NVE er enig med SFE Nett i at det ikke er nødvendig å gi høringsuttalelser om egne meldinger og søknader om konsesjon i utredningsområdet. Intensjonen bak bestemmelsen er å sikre at alle prosjekter innenfor et område er koordinert, noe som er ivaretatt i de tilfellene utredningsansvarlig selv søker.

NVE mener at Norsk Hydros forslag om å samle alle hovedrapportene på NVEs hjemmesider er et godt tiltak som vil bidra til å gjøre rapportene mer tilgjengelige. NVE mener ikke at tiltaket er nødvendig å inkludere i forskriftens bestemmelser, men vil allikevel vurdere å gjennomføre tiltaket på et senere tidspunkt.

3.4.4 Endelig forskriftstekst

§ 8. Utredningsansvarliges oppgaver

Utredningsansvarlig skal utarbeide og hvert annet år oppdatere en kraftsystemutredning for sitt utredningsområde. Kraftsystemutredningen skal bestå av en hovedrapport og en grunnlagsrapport. Hovedrapporten skal offentliggjøres og oversendes alle som varsles om oppstart av utredningsarbeidet i henhold til § 9. Grunnlagsrapporten skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat.

Utredningsansvarlig skal gi uttalelse ved høring av melding og søknad om anleggskonsesjon for kraftoverførings- og produksjonsanlegg i sitt utredningsområde.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge utredningsansvarlig å utrede nettmessige konsekvenser av spesifiserte endringer i kraftsystemet i utredningsområdet.

3.5 § 9 Varsel om oppstart av utredningsarbeidet

3.5.1 Opprinnelig forslag

§ 9. Varsel om oppstart av utredningsarbeidet

Utredningsansvarlig skal ved oppstart av utredningsarbeidet, det vil si før første regionale kraftsystemmøte i henhold til § 10 fjerde ledd, varsle systemansvarlig, utredningsansvarlige i tilgrensende områder, Norges vassdrags- og energidirektorat samt øvrige aktører innenfor utredningsområdet: anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer, kraftforsyningens distriktssjefer, større nettkunder, kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn og relevante interesseorganisasjoner. Varselet skal inneholde en plan for arbeidet, fokusområder og kontaktinformasjon.

Varselet skal sendes senest fire måneder etter ferdigstillingen av forrige kraftsystemutredning.

3.5.2 Høringsinstansenes innspill

Nordlandsnett setter spørsmålsteget ved om det er riktig at det henvises til § 10 fjerde ledd og ikke til tredje ledd i § 10. Nordlandsnett er ellers positiv til et slikt formelt varsel ved oppstart av utredningsarbeidet, og mener at dette er en god måte å informere interessenter på. Nordlandsnett mener videre at å sende ut varselet elektronisk vil være tilstrekkelig med dagens arkivsystemer.

Energi Norge kommenterer at NVE pålegger utredningsansvarlige en omfattende varslingsplikt. Energi Norge understreker at dette må gjennomføres på en hensiktsmessig og rasjonell måte som ikke unødig belaster utredningsansvarlige selskap.

Hafslund Nett viser til at det innenfor deres utredningsområde er 40 kommuner, tre fylker og et større antall interesseorganisasjoner innenfor sitt utredningsområde. Hafslund Nett mener videre at forslaget om å involvere et større antall eksterne aktører i utredningsprosessen fører til unødvendig byråkratisering av utredningsprosessen. Mange av de foreslåtte mottakerne av varselet vil oppfatte utredningsprosessen som uinteressant. Hafslund Nett mener videre at gevinsten ved å trekke inn mange eksterne aktører ikke kan forsvare merarbeidet dette fører til. Hafslund Nett mener at det er mer rasjonelt og målrettet å involvere ulike aktører knyttet til det område hvor det kan være aktuelt med større nye linje- og kabelprosjekter og at forskriftsteksten må tilpasses dette.

Hafslund Nett mener også at det må være opp til det utredningsansvarlige selskapet å beregne når oppstart av utredningsarbeidet skal finne sted og foreslår derfor å slette § 9 annet ledd. Hafslund Nett påpeker også at begrepet større nettkunder må defineres.

Dersom fristen fortsatt skal være 1. juni mener EB Nett at varsel om oppstart fire måneder senere vil være lite hensiktsmessig, da dette er kort tid etter ferdigstilling av forrige kraftsystemutredning. Dette vil gi liten tid for det utredningsansvarlige selskapet å forberede oppstart av ny prosess. Dette spesielt med tanke på ferieavvikling etter 1. juni. EB Nett foreslår at varselet skal sendes ut 6 måneder etter ferdigstilling av forrige kraftsystemutredning. Utredningsansvarlige vil dermed få tid til forberedelse samt å vurdere tema for neste utredning.

3.5.3 NVEs merknader

NVE er enig med Nordlandsnett i at henvisningen til § 10 fjerde ledd ikke er riktig i § 9. Som omtalt nedenfor i tilknytning til § 10, vil NVE nå slå sammen annet og tredje ledd i § 10. Korrekt henvisning i § 9 blir derfor § 10 annet ledd.

Nettmeldingen side 89 er klar på at en bredere involvering av aktører er nødvendig i utredningsprosessen og sier at *”Målet med kraftsystemutredningene (KSU) (...) er å skape et godt grunnlag og en felles forståelse for endringer i kraftsystemet og beskrive en samfunnsmessig og miljømessig forsvarlig utvikling av kraftsystemet i området. Derfor er det en styrke at lokale myndigheter og et bredt spekter av interessenter har god tilgang til informasjon om utredningsprosessene som pågår, og anledning til å komme med innspill. Regjeringen ønsker å styrke deltakelsen av ulike interessenter i prosessene med kraftsystemutredninger.”*

Og videre at *”Ved oppstart av KSU-prosessen skal det utredningsansvarlige nettselskapet informere bredt om prosessen og mulighetene for involvering. Oppstartsbrev med informasjon om hvem som kan kontaktes for innspill skal sendes til berørte kommuner, fylkeskommuner, beredskapsorganisasjoner i fylkene, konsesjonærer, interesseorganisasjoner og Statnett, samt kopi til NVE.”*

NVE mener at § 9 er en nødvendig oppfølging av Nettmeldingen. En bredere deltakelse av ulike aktører tidlig i prosessen kan bidra til å forankre behovet for endringer i kraftsystemet i en tidlig fase. En åpnere prosess tidlig i planleggingen av nye prosjekter kan også gi nyttige innspill til utredningsansvarlige.

Nytteverdien av å informere bredt om utredningsprosessen vil være større enn merarbeidet dette fører til hos utredningsansvarlige og kraftsystemutvalget.

NVE noterer seg EB Netts forslag om at frist for å sende ut varselet bør endres fra senest fire måneder etter ferdigstilling av forrige kraftsystemutredning til senest seks måneder etter ferdigstilling. Imidlertid mener NVE at fire måneder bør være tilstrekkelig tid til å utarbeide og oversende varsel om oppstart. NVE vektlegger at kraftsystemutredningene er, og skal være, en kontinuerlig prosess. Det er derfor viktig at tiden mellom ferdigstillelse av selve utredningsdokumentet og oppstart av en ny toårig prosess ikke blir lengre enn nødvendig. NVE velger samtidig å fjerne krav om et kraftsystemmøte før ferdigstilling av kraftsystemutredningen. Dette vil lette arbeidet til utredningsansvarlig før ferdigstilling av kraftsystemutredningen, noe som også gir bedre tid til utarbeidelse av varselet. Utarbeidelsen av varselet kan om nødvendig skje parallelt med ferdigstillelse av kraftsystemutredningen.

I bakgrunn for forslaget til ny forskrift om energiutredninger står det at varselet bør sendes ut som brev. Utsending per e-post er også tilstrekkelig, dersom den utredningsansvarlige mener at dette er en bedre løsning. Uansett om brev eller e-post benyttes, bør det kunne dokumenteres hvem varselet er sendt til.

Endelig tekst i § 9 første ledd første punktum er for øvrig språklig forenklet ved at en innskutt bisetning er fjernet. Det materielle innholdet er det samme.

3.5.4 Endelig forskriftstekst

§ 9. Varsel om oppstart av utredningsarbeidet

Før oppstart av utredningsarbeidet i henhold til § 10 annet ledd skal utredningsansvarlig varsle systemansvarlig, utredningsansvarlige i tilgrensende områder, Norges vassdrags- og energidirektorat, samt øvrige aktører innenfor utredningsområdet som anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer, kraftforsyningens distriktssjefer, større nettkunder, kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn og relevante interesseorganisasjoner. Varselet skal inneholde en plan for arbeidet, fokusområder og kontaktinformasjon.

Varselet skal sendes senest fire måneder etter ferdigstillelsen av forrige kraftsystemutredning.

3.6 § 10 Regionale kraftsystemmøter

3.6.1 Opprinnelig forslag

§ 10. Regionale kraftsystemmøter

Utredningsansvarlig skal invitere systemansvarlig, utredningsansvarlige i tilgrensende områder og Norges vassdrags- og energidirektorat, samt følgende øvrige aktører innenfor utredningsområdet til regionale kraftsystemmøter: anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer, kraftforsyningens distriktssjefer, større nettkunder, fylkeskommuner og fylkesmenn.

Det skal avholdes minst to regionale kraftsystemmøter i løpet av den toårige utredningsprosessen. Møtene skal ledes av utredningsansvarlig.

Et kraftsystemmøte skal avholdes ved oppstart av utredningsarbeidet. Møtet skal avholdes senest seks måneder etter ferdigstillingen av forrige kraftsystemutredning. Utredningsansvarlig skal på dette møtet informere om utredningsprosess, fremme forslag til fokusområder og skissere mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i utredningsområdet. Det skal på møtet velges representanter til kraftsystemutvalget i henhold til § 11.

Et kraftsystemmøte skal avholdes senest en måned før ferdigstilling av kraftsystemutredningen. På møtet skal utkastet til kraftsystemutredningen drøftes.

Utredningsansvarlig for sentralnettet skal på de regionale kraftsystemmøtene presentere forhold og planer som er relevante for det aktuelle regionale utredningsområdet. Systemansvarlig skal informere om relevante driftsforhold i utredningsområdet.

Referat fra møte skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

3.6.2 Høringsinstansenes innspill

Nordlandsnett mener det er fornuftig med to regionale kraftsystemmøter, ett ved oppstart og ett før kraftsystemutredningen ferdigstilles. Skagerak Nett er også positiv til et møte med bred deltakelse ved oppstart av utredningsarbeidet.

Nordlandsnett og Skagerak Energi er positive til at Statnett skal presentere forhold og planer som er relevant for det regionale området på kraftsystemmøtene.

Hafslund Nett påpeker at effektdata bør være klare fra forrige høylastperiode før det første kraftsystemmøte avholdes. Det første møtet bør derfor avholdes på våren. Tidsfrister for varsling om oppstart og avholdelse av første kraftsystemmøte bør derfor tilpasses dette forholdet.

Istad Nett, EB Nett og Eidsiva Nett mener at det er uheldig at det skal avholdes to regionale kraftsystemmøter med syv måneders mellomrom og mener at dette vil være et hinder for å oppnå det brede engasjementet som er ønskelig. Det vil normal være lite nytt mellom møtene. Istad Nett foreslår derfor å slå sammen møtene til ett møte, og at dette avholdes på tidspunktet for det foreslåtte kraftsystemmøtet ved oppstart. Eidsiva Nett foreslår også at kun ett av de foreslåtte møtene gjennomføres, og at dette eksempelvis kan være møtet før ferdigstilling av kraftsystemutredningen.

EB Nett mener at det for utredningsansvarlige med mange tilgrensende områder, slik som i Buskerud, kan bli mange kraftsystemmøter innenfor kort tid. Dette dersom utredningsansvarlige også skal prioritere deltakelse på møter i tilgrensende områder. For å få større frihet når det gjelder møtevirksomheten foreslås det at fristen for å avholde kraftsystemmøte ved oppstart utvides fra seks måneder til 10 måneder etter ferdigstilling av forrige kraftsystemutredning.

3.6.3 NVEs merknader

NVE er enig med høringsinstansene i at forslaget om krav til at det skal avholdes to kraftsystemmøter med ca syv måneders mellomrom kan virke mot sin hensikt og dermed ikke skape et bredere engasjement og åpnere prosess som tiltenkt.

NVE foreslår på bakgrunn av de innkomne høringsuttalelsene å endre § 10 slik at det skal avholdes minst ett regionalt kraftsystemmøte i løpet av den toårige utredningsprosessen.

NVE merker seg at de innkomne høringsinnspillene ikke er entydige når det gjelder om det bør avholdes et kraftsystemmøte ved oppstart av utredningsprosessen eller rett før ferdigstilling av kraftsystemutredningen på slutten av den toårige prosessen. NVE velger å beholde kravet om et kraftsystemmøte seks måneder etter ferdigstilling av forrige kraftsystemutredning. NVE mener at dette møtet har en viktig funksjon når det gjelder å gi inviterte aktører mulighet til påvirkning av den kommende toårige utredningsprosessen. Alle inviterte har også fått tilsendt forrige ferdigstilte hovedrapport og varsel om oppstart av utredningsarbeidet i forkant av kraftsystemmøte fra utredningsansvarlig. Deltakerne har dermed mulighet til å gi direkte tilbakemeldinger til utredningsansvarlig i møtet om mulige mangler i forrige kraftsystemutredning eller alternative fokusområder i kommende utredningsprosess. I kraftsystemmøtet ved oppstart av utredningsarbeidet velges det også representanter til kraftsystemutvalget. Dette er en viktig funksjon i det videre arbeidet med kraftsystemutredningen. NVE anser det derfor som viktigere at det avholdes et møte ved oppstart av utredningsarbeidet enn et møte før ferdigstilling av kraftsystemutredningen. NVE velger derfor å fjerne kravet om at det skal holdes et møte før ferdigstilling av kraftsystemutredningen.

Utredningsansvarlige gis dermed mulighet til å avgjøre om det er behov for å avholde flere regionale kraftsystemmøter i løpet av den toårige utredningsprosessen.

NVE noterer seg EB Netts forslag om å utvide fristen for å avholde kraftsystemmøte ved oppstart av utredningsarbeidet fra seks til ti måneder etter ferdigstilling av forrige kraftsystemutredning. Da arbeidet med kraftsystemutredningene er, og skal være, en kontinuerlig prosess, er det viktig at arbeidet med ny kraftsystemutredning starter så tidlig som mulig etter ferdigstilling av forrige kraftsystemutredning. Ved å fjerne kravet om et kraftsystemmøte før ferdigstilling av kraftsystemutredningen vil utredningsansvarlige også få bedre tid til planlegging av kraftsystemmøtet. På denne bakgrunn opprettholdes fristen på seks måneder.

Ettersom kravet om et eget kraftsystemmøte før ferdigstilling av kraftsystemutredningen nå fjernes er det i endelig forskriftstekst andre ledd lagt til at utredningsansvarlige skal presentere forrige ferdigstilte kraftsystemutredning i det regionale kraftsystemmøte. NVE har for øvrig valgt å slå sammen annet og tredje ledd i den endelige forskriftsteksten. Endringen er kun av redaksjonell karakter.

3.6.4 Endelig forskriftstekst

§ 10. Regionale kraftsystemmøter

Utredningsansvarlig skal invitere systemansvarlig, utredningsansvarlige i tilgrensende områder og Norges vassdrags- og energidirektorat, samt følgende øvrige aktører innenfor utredningsområdet til regionale kraftsystemmøter: anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer, kraftforsyningens distriktssjefer, større nettkunder, fylkeskommuner og fylkesmenn.

Det skal avholdes minst ett regionalt kraftsystemmøte i løpet av den toårige utredningsprosessen. Møtet skal ledes av utredningsansvarlig, og skal avholdes senest seks måneder etter ferdigstillingen av forrige kraftsystemutredning.

Utredningsansvarlig skal på dette møtet presentere forrige ferdigstilte kraftsystemutredning, informere om utredningsprosess, fremme forslag til fokusområder og skissere mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i utredningsområdet. Det skal på møtet velges representanter til kraftsystemutvalget i henhold til § 11.

Utredningsansvarlig for sentralnettet skal på det regionale kraftsystemmøtet presentere forhold og planer som er relevante for det aktuelle regionale utredningsområdet. Systemansvarlig skal informere om relevante driftsforhold i utredningsområdet.

Referat fra møter skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

3.7 § 12 Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærers oppgaver

3.7.1 Opprinnelig forslag

§ 12. Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærers oppgaver - regionalnett

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer i utredningsområdet skal gi utredningsansvarlig opplysninger om egne anlegg som er nødvendig for å utarbeide kraftsystemutredningen, herunder på eget initiativ orientere om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i utredningsområdet.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer skal informere utredningsansvarlig om meldinger og søknader om anleggs- og fjernvarmekonsesjon som er oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat til behandling.

Anleggskonsesjonærer i regionalnettet skal delta på regionale kraftsystemmøter i utredningsområdet.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer kan pålegges å oversende Norges vassdrags- og energidirektorat spesifiserte anleggs- og komponentdata.

3.7.2 Høringsinstansenes innspill

Nordlandsnett mener at det er riktig å pålegge anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonær informasjonsplikt når det gjelder utvikling i egne kraftsystem, da dette vil påvirke utviklingen av kraftsystemet.

Energi Norge kommenterer at NVE skiller mellom anleggskonsesjonærer i regional- og sentralnett i henholdsvis § 12 og § 19. Energi Norge mener at de samme pliktene som påhviler anleggskonsesjonærer i regionalnettet i § 12 også bør gjelde anleggskonsesjonærer i sentralnettet som reguleres i § 19.

Skagerak Nett og Hafslund Nett påpeker at NVE må offentliggjøre oversikt over alle anleggs- og fjernvarmekonsesjonærer med kontaktpersoner. Skagerak Nett mener at møteplikt bør begrenses til anleggskonsesjonærer med anlegg som har betydning for regionalnettet. Områdekonsesjonærer bør ha plikt til å delta på kraftsystemmøter.

Hafslund Nett mener at eiere av enkeltstående anlegg med anleggskonsesjon ikke har interesse av å stille på kraftsystemmøtene hvis ikke deres tilknytningsspunkt er berørt av eventuelle endringer. Hafslund Nett foreslår å endre tredje ledd til:

”Anleggskonsesjonærer med linje eller kabel i regionalnettet skal delta på regionale kraftsystemmøter i utredningsområdet”

Istad Nett kommenter at det finnes, og at det kan bli flere, anleggskonsesjonærer som har liten eller ingen interesse for utviklingen av regionalnettet. Eksempelvis eiere av transformatorstasjoner for tilknytning av produksjon. Istad Nett mener derfor at det er unødvendig at disse har møteplikt på regionale kraftsystemmøter, særlig med den hyppighet som er foreslått.

I EB Netts område er det flere konsesjonærer som har liten eller ingen betydning for utviklingen av regionalnettet. EB Nett foreslår derfor at formuleringen i § 12 tredje ledd om at anleggskonsesjonærer ”skal” delta på møter, endres til at de ”bør” delta.

Eidsiva Energi mener at det er lite hensiktsmessig at alle anleggskonsesjonærer skal delta på kraftsystemmøtene uavhengig av størrelse på anleggene. Eidsiva foreslår å begrense dette til anleggskonsesjonærer som har regionalnettsanlegg som er av betydning.

Helgelandskraft påpeker at § 12 annet ledd også må gjelde nye aktører som ikke enda har fått konsesjon. Eventuelt må NVE informere utredningsansvarlige i et slikt tilfelle.

Hydro og SFE Nett stiller spørsmål ved om det er hensiktsmessig at alle anleggskonsesjonærer plikter å møte på kraftsystemmøtene, og om det er hensiktsmessig at møteaktivitetene forskriftsfestes.

3.7.3 NVEs merknader

Svært mange av høringsuttalelsene knytter seg til det foreslåtte tredje leddet i § 12 som sier at anleggskonsesjonærer skal delta på kraftsystemmøtene. NVE er enig i at det innefor et utredningsområde kan dreie seg om svært mange anleggskonsesjonærer. En del anleggskonsesjonærer vil også ha liten betydning for utviklingen av regionalnettet som helhet. Alle anleggskonsesjonærer skal imidlertid inviteres til kraftsystemmøtene i henhold til § 10.

Anleggskonsesjonærene har dermed mulighet til, og bør, involvere seg i utredningsarbeidet. På denne bakgrunn fjerner NVE § 12 tredje ledd og kravet om deltakelse.

Dermed blir også innholdet i § 12 og § 19 harmonisert.

For øvrig fjernes ”regionalnett” fra overskriften i § 12. Se kommentarene til §§ 7 og 8.

3.7.4 Endelig forskriftstekst

§ 12. Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærs oppgaver

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer i utredningsområdet skal gi utredningsansvarlig opplysninger om egne anlegg som er nødvendig for å utarbeide kraftsystemutredningen, herunder på eget initiativ orientere om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i utredningsområdet.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer skal informere utredningsansvarlig om meldinger og søknader om anleggs- og fjernvarmekonsesjon som er oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat til behandling.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer kan pålegges å oversende Norges vassdrags- og energidirektorat spesifiserte anleggs- og komponentdata.

3.8 § 13 Innhold i grunnlagsrapport

Forslaget til § 13 inneholder mange bestemmelser, og det har kommet mange innspill fra høringsinstansene. Svært mange av innspillene gjelder forståelsen av den foreslåtte forskriftsteksten, samt bakgrunnsteksten i høringsdokument 4-2012. NVE har derfor valgt å strukturere dette kapittelet noe annerledes enn de foregående. Hvert ledd i § 13 er oppsummert i egne delkapitler. Den samme strukturen er benyttet for § 20.

3.9 § 13 Annet ledd om eksisterende overføringsnett

3.9.1 Opprinnelig forslag

Det skal gis en beskrivelse av eksisterende overføringsnett som inkluderer beskrivelser av driftsforhold som er av betydning for eksisterende kraftsystem, herunder flaskehals i nettet, varighetskurver for viktige utvekslingspunkter og kraftledninger som ikke er spenningsatt. Koblingsbilde i nettet ved ulike driftssituasjoner skal angis. Samordningen mellom drift av regional- og sentralnettet i utredningsområdet skal beskrives. Lastflytanalyser for dimensjonerende kraftoverføring i eksisterende nett skal gjennomføres, kommenteres og vedlegges grunnlagsrapporten.

3.9.2 Høringsinstansenes innspill

BKK Nett skriver at det er vanskelig å oppfylle dokumentasjonskravet om lastflytanalyser, slik det er beskrevet i bakgrunnsdokumentet for forskriften. Det vises til at forskriften ikke stiller tilsvarende krav om dokumentasjon av lastflytberegninger i sentralnettet og at utfordringene en har i komplekse regionalnett tilsier samme krav til dokumentasjon som i sentralnettet. BKK Nett mener deres lastflytberegningsverktøy ikke egner seg til å gi et oversiktlig bilde av regionalnettet med informasjonen som er skissert i forskriftforslaget. Det foreslås at dokumentasjonen bør kunne gis på den måten som er mest hensiktsmessig for det enkelte nett.

Eidsiva Nett skriver at regionalnettet i Hedmark og Oppland er av en slik utstrekning at det er lite hensiktsmessig å presentere hele nettet på ett skjema. De foreslår at lastflytskjemaet bør kunne presenteres for et område som naturlig hører sammen, slik at det blir oversiktlig.

3.9.3 NVEs merknader

Intensjonen bak lastflytskjemaene er å gi et oversiktlig bilde av lastflyt, belastning av anlegg, og de spesifikasjoner som ellers er omtalt nærmere i bakgrunnen for forslag til ny forskrift i høringsdokument 4-2012. Dersom bruk av ett skjema er lite hensiktsmessig kan nettet deles opp på en mer hensiktsmessig måte og presenteres i flere skjemaer, slik BKK Nett og Eidsiva Nett foreslår. Samtidig vil NVE påpeke at informasjonen som er beskrevet i bakgrunnen for forslaget, se høringsdokument 4-2012, fortsatt bør inkluderes i lastflytskjemaet, uavhengig av antall skjema.

3.9.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til ordlyd i § 13 annet ledd opprettholdes.

3.10 § 13 Tredje ledd om anleggsdata og tekniske spesifikasjoner

3.10.1 Opprinnelig forslag

Det skal gis en samlet oversikt over komponenter i utredningsområdet, herunder kabler, kraftledninger, transformatorer, jordslutningsspoler, kondensatorbatteri og generatorer. Tekniske spesifikasjoner og alder skal oppgis for hver enkelt komponent. For produksjonsanlegg over 1 MW skal også middelproduksjon, tilgjengelig vintereffekt, installert ytelse og innmatingspunkt i regional- og sentralnett angis.

3.10.2 Høringsinstansenes innspill

SFE Nett påpeker at begrepet ”tilgjengelig vintereffekt” er misvisende i denne sammenhengen, da begrepet er definert ut fra tariffmessige hensyn der uregulert produksjon har en definert verdi. SFE Nett foreslår at uregulert produksjon ikke medregnes i tilgjengelig vintereffekt.

3.10.3 NVEs merknader

NVE deler SFEs synspunkt, og mener at uregulert produksjon ikke skal medregnes i tilgjengelig vintereffekt i kraftsystemutredningen. Samtidig er det ikke noe behov for å endre ordlyden i § 13 tredje ledd.

3.10.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til § 13 tredje ledd opprettholdes.

3.11 § 13 Fjerde ledd om data for produksjon og forbruk

3.11.1 Opprinnelig forslag

Grunnlagsrapporten skal angi energi- og effektbalanse, samt data for elektrisitetsproduksjon og forbruk innenfor utredningsområdet de siste ti år. Data for elektrisitetsforbruk skal inkludere målt maksimal utveksling per regionalnettpunkt, utvikling av årlig elektrisitetsforbruk og uttak fra sentralnettet i sentralnettets maksimallasttime.

3.11.2 Høringsinstansenes innspill

SFE Nett skriver at det ikke eksisterer registrering av målt maksimal utveksling for alle regionalnettpunkt i området. For å kunne oppgi dette må det stilles krav til anleggskonsesjonær om måling og registrering.

Skagerak Nett skriver at kraftsystemutredningen bør ha fokus på effekt og mindre på energi. Skagerak Nett mener videre at krav om oversikt over punktvis historisk og framtidig energiutvikling har liten nytte i en kraftsystemutredning og at ressursene bør brukes på effektutvikling. Eidsiva Nett kommenterer også dette punktet og ser ikke hensikten med å presentere energidata. Det påpekes at dette er tidkrevende og at det ikke benyttes av utredningsansvarlig.

Eidsiva Nett kommenterer at det for rapportering av effektverdier ikke er skrevet noe om hvilket tidspunkt som skal legges til grunn. Selskapet mener det er uklart

om maksimal utveksling per regionalnettpunkt skal ta utgangspunkt i den timen som gir høyest transformatorbelastning uansett effektretning, og om samme time for effektregistrering skal benyttes for hele området.

Videre skriver Eidsiva Nett at det er uklart hvordan begrepene forbruk og utveksling i forslaget til forskrift skal forstås, og om både utvekslings- og forbruksdata skal oppgis slik at underliggende produksjonsinnmating i distribusjonsnettet skal legges til målt distribusjonsnettsutveksling. Eidsiva Nett mener også at presisjonsnivået i disse kravene bør forbedres for at NVE skal kunne benytte datagrunnlaget til sammenstillinger for flere utredningsområder. Det bør også stilles krav om at anleggs- og områdekonsesjonærer oversender timeverdier for måledata uoppfordret til utredningsansvarlig.

Eidsiva Nett ønsker en beskrivelse av bakgrunnen for at uttak fra sentralnettet skal oppgis, og ikke eventuell innmating.

3.11.3 NVEs merknader

Ut fra høringsinstansenes innspill oppfatter NVE at den foreslåtte forskriftsteksten er noe uklar, og velger derfor å justere forskriftsteksten noe. Dette for å klargjøre hvilken informasjon NVE forventer å motta i kraftsystemutredningene.

Høringsinstansene har også gjort NVE oppmerksom på at det ikke finnes egne målere i alle regionalnettpunkt. NVE legger til grunn at det i regionalnettpunkt der det ikke finnes målte verdier likevel vil være mulig for eier av regionalnett å estimere maksimal utveksling i punktet. Den endelige forskriftsteksten justeres derfor slik at det ikke stilles krav om målte verdier.

Høringsinstansene påpeker at det er uklart hvordan begrepene forbruk og utveksling skal forstås. NVE velger derfor å klargjøre dette ved å justere forskriftsteksten også på dette punktet. Vedrørende det endelige forslaget vil NVE komme med noen presiseringer av hvordan forskriftsteksten skal forstås:

Med utveksling menes belastningen i de ulike punktene, uavhengig av flytretning. For disse dataene skal sentralnettets maksimallasttime legges til grunn.

For maksimalt effektforbruk i de ulike regionalnettpunktene skal den timen med høyest belastning i det aktuelle punktet legges til grunn.

Flere av høringsinstansene har kommentert at de mener at årlig energiforbruk pr regionalnettpunkt er unødvendig informasjon i kraftsystemutredningene som ikke benyttes av utredningsansvarlige. NVE ser at energiforbruksstall ikke nødvendigvis er viktige parametre for planlegging av nett. Likevel er dette tall som etterspørres av andre brukere av kraftsystemutredningene. Dette er også et krav i den gjeldende forskriften. Ettersom kraftsystemutredningen nå skal oppdateres annet hvert år, og ikke hvert år, betyr dette at arbeidsmengden for oppdatering av dataene vil være betraktelig mindre når den nye forskriften trer i kraft. NVE velger derfor å opprettholde at årlig energiforbruk skal angis pr regionalnettpunkt.

3.11.4 Endelig forskriftstekst

Grunnlagsrapporten skal angi energi- og effektbalanse, samt data for elektrisitetsproduksjon og -forbruk innenfor utredningsområdet de siste ti år. For alle regionalnettspunkt skal maksimalt effektforbruk, årlig energiforbruk, samt netto utveksling i sentralnettets maksimallasttime angis.

3.12 § 13 Femte ledd om forsyningsikkerhet

3.12.1 Opprinnelig forslag

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forsyningsikkerheten i utredningsområdet. En beskrivelse av mulige feilsituasjoner med fokus på langvarige utfall og avbrudd skal gis. Alle utvekslingspunkter i regionalnettet med manglende N-1 forsyning i hele eller deler av året skal omtales. For alle punkter uten N-1 skal det beskrives hvilke tiltak som er nødvendig for å oppnå N-1. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene.

3.12.2 Høringsinstansenes innspill

SFE Nett skriver at det bør klargjøres hvorvidt N-1 etter omkobling skal regnes med eller ikke. I tillegg skriver selskapet at det er umulig å anslå antall timer et punkt mangler N-1, da det er store og tilfeldige variasjoner fra år til år. SFE Nett mener begrepet ”andel av året” vil fungere bedre.

Nordlandsnett og HelgelandsKraft ønsker en presisering av hvor lang avbruddstid som tillates for at et punkt anses å overholde N-1-kriteriet.

Skagerak Nett skriver at en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltak for å oppnå N-1 er en meget omfattende jobb, som NVE bør vurdere nytteverdien av før det innføres som et krav. Det presiseres at anslag på nytteverdiene av tiltak for å oppnå N-1 krever mange forutsetninger og beregninger, mens det er enklere å gi et anslag på kostnadene som tiltakene innebærer.

Energi Norge og HelgelandsKraft etterlyser en presisering av hva som skal legges til grunn ved vurdering av overholdelse av N-1-kriteriet. Det påpekes her at regionalnettet forsynes fra sentralnettspunkter med omkoblingsmuligheter, og at det dermed må presiseres om det skal utredes kun ut fra regionalnettet eller de til enhver tid gjeldende driftskoblinger i sentralnettet.

Energi Norge skriver også at det er viktig at det gjennomføres solide kost-nyttevurderinger av behovet for å innføre N-1-kriteriet, slik at man unngår et overdimensjonert system i fremtiden med høye kostnader som påføres kundene.

Lyse Elnett skriver at økende fokus på N-1-kriteriet, kombinert med krav om samfunnsøkonomiske vurderinger, vil føre til mer omfattende og tidkrevende analyser og at kostnadene knyttet til utredningsansvaret vil øke.

NEK uttaler at metodikken som skal brukes for å vurdere forsyningsikkerheten i utredningsområdet er noe utydelig. NEK trekker fram at NEK IEC 60 300 er et mulig instrument i denne sammenheng, men at relevansen er avhengig av hvilken form som er ønsket for vurderingene.

KS bedrift håper at NVE ikke legger opp til et for omfattende utredningsarbeid i forbindelse med vurderinger av hvilke investeringer som er nødvendige for å oppnå N-1.

Norsk industri poengterer at N-1-kriteriet ikke må overstyre samfunnsøkonomisk lønnsomhet og at kostnadseffektiv utvikling av nettet må være målet.

Norsk Hydro er positiv til NVEs forslag om vurdering av forsyningssikkerhet.

SINTEF Energi skriver at det er uklart hvordan bakgrunnsteksten og forslaget til forskriftstekst skal forstås; særlig hvordan målene om overholdelse av N-1 ved maksimallast og hvor mange timer i året N-1 ikke er oppfylt skal henge sammen. Det vises også til at det er uklart hvordan N-1 defineres, for eksempel hvilke anleggsdeler som skal inngå i betraktningen, om det skal tas høyde for at anleggsdeler er tatt ut for vedlikehold og om det er forskjell på hva som kreves i regional- og sentralnettet.

3.12.3 NVEs kommentarer

På bakgrunn av høringsinstansenes innspill ser NVE behovet for på nytt å klargjøre hvordan forskriftsteksten skal forstås og hva som kreves i tilknytning til vurderingene av N-1.

Med N-1-kriteriet menes i denne sammenheng at feil på en komponent i kraftsystemet ikke skal medføre avbrudd for sluttbrukere. For vurdering av overholdelse av N-1-kriteriet skal maksimal belastning legges til grunn. Punkter som ikke forsyner forbruk, men som kun tar imot produksjon, trenger ikke oppgis.

De regionale kraftsystemutredningene skal inneholde en oversikt over alle punkter i regionalnettet som ikke overholder N-1-kriteriet i hele eller deler av året. Oversikten skal også inkludere de punktene med mulighet for å gjenopprette forsyning etter omkoblinger ved utfall av en komponent.

For hvert punkt som ikke overholder N-1-kriteriet skal antall timer uten N-1 gjennom året angis. Det skal også inkluderes en vurdering av hvilke oppreguleringsressurser for produksjon som er tilknyttet punktene. Ved angivelse av punkter som har mulighet for å gjenopprette forsyning etter omkobling skal det gis en beskrivelse av hvordan forsyningen gjenopprettes og hvor lang tid dette tar. Reserve i distribusjonsnettet skal inngå i denne vurderingen.

For alle punkter hvor N-1-kriteriet ikke overholdes skal det gis en vurdering av hvilke tiltak som kreves for å oppnå N-1, og det skal gjøres forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger av de nødvendige tiltakene. I de punkter der det finnes fullverdig reserve etter omkobling trenger det ikke å gjennomføres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering.

Oversikten over punkter som mangler N-1 forsyning er en viktig del av arbeidet med å kartlegge og vurdere dagens nivå av forsyningssikkerhet og synliggjøre behovet for og kostnadene ved å øke forsyningssikkerheten. NVE vil likevel presisere at N-1 skal være et planleggingskriterium og at samfunnsøkonomisk lønnsomhet fortsatt skal legges til grunn i planlegging av tiltak i nettet.

NVE har ikke satt noe krav til hvilken metodikk som skal benyttes for å vurdere forsyningssikkerhet. Det anses som lite hensiktsmessig å sette slike krav, da metodikk og framgangsmåte vil utvikles over tid. Det er opp til de utredningsansvarlige å bestemme hvordan de vil gå fram for å oppfylle forskriftskravet.

3.12.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.13 § 13 Sjette ledd om tilgjengelig kapasitet for innmating av produksjon

3.13.1 Opprinnelig forslag

Grunnlagsrapporten skal inkludere en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnettet for alle kommuner i utredningsområdet.

3.13.2 Høringsinstansenes innspill

SFE Nett stiller spørsmål ved at tilgjengelig nettkapasitet skal vurderes kommunevis, da kapasiteten varierer for ulike deler av kommunen. SFE Nett foreslår å erstatte kommunevis inndeling med områdevis inndeling, da det vil gi utredningsansvarlig mulighet til å dele inn områdene på en mer objektiv og systemmessig relevant måte.

Nordlandsnett, Istad Nett og Eidsiva Nett deler oppfatningen om at en kommunevis inndeling er lite hensiktsmessig og ønsker at man i stedet for å bruke kommunevis inndeling skal referere til det aktuelle utvekslingspunktet i regionalnettet. Istad Nett foreslår at man i tillegg tilordner aktuelle kraftverksprosjekt hensiktsmessige utvekslingspunkter.

3.13.3 NVEs merknader

NVE er enig i at en kommunevis inndeling i visse tilfeller kan gi noe mangelfull informasjon og at man ved å vise til utvekslingspunktene i regionalnettet vil oppnå en enda mer presis beskrivelse av tilgjengelig nettkapasitet. NVE er allikevel avhengig av en kommunevis inndeling, da den benyttes til å gjøre hensiktsmessige prioriteringer i konsesjonsbehandlingen. Det kan imidlertid også for NVE være nyttig å ha kunnskap om tilgjengelig nettkapasitet i hvert enkelt regionalnettspunkt. Dersom de utredningsansvarlige selskapene ønsker det, kan de innenfor hver kommune også angi regionalnettspunkter og beskrive den tilgjengelige kapasiteten i regionalnettspunktene som ligger i kommunen. Dette vil også gjøre det enklere å beskrive hvilke netttiltak som kan løse eventuelle kapasitetsproblemer. Det påpekes at det i tillegg må gis en vurdering av den totale nettkapasiteten i hver kommune for å oppfylle forslaget til § 13.

Det er i denne sammenheng ikke nødvendig å tilordne spesifiserte kraftverksprosjekter et utvekslingspunkt, da vurderingen skal gjøres ut fra potensial for ny produksjon i kommunene og ikke ut fra planlagte kraftverksprosjekter. Vurderingen skal gjøres på et overordnet nivå ut fra tilgjengelig nettkapasitet slik dagens nett ser ut.

3.13.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.14 § 13 Sjuende ledd om mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet og forventede investeringer

3.14.1 Opprinnelig forslag

Mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i regionalnettet skal beskrives med et tidsperspektiv på minst 20 år. Ut fra de mulige utviklingene skal alle forventede investeringer beskrives og begrunnes. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og av alternative løsninger. Forventet idriftsettelse for investering og konsekvenser ved forsinkelser skal fremkomme. Forventede investeringer i sentralnettet som er relevant for det regionale utredningsområdet skal beskrives.

3.14.2 Høringsinstansenes innspill

Agder Energi Nett (AEN) kommenterer at det for mange kommende investeringer ikke finnes reelle alternativ fordi mange av disse gjelder reinvesteringer. AEN ønsker derfor at det gis fritak for samfunnsøkonomiske analyser for prosjekter som tydelig ikke har reelle alternative løsninger, som blant annet reinvesteringer og kapasitetsøkninger.

AEN påpeker også at last- og produksjonsutvikling i et tidsperspektiv på 20 år er svært usikkert og medfører betydelig dårligere mulighet til å vurdere alternative utviklinger basert på faktiske forhold enn ved et tidsperspektiv på ti år. Dette gjelder spesielt for regionale kraftsystemutredninger hvor for eksempel nedleggelse eller nyetablering av industri vil få stor betydning for behov i regionalnettet. AEN ønsker å opprettholde tidsperspektivet på ti år.

SFE Nett skriver at et utvidet tidsperspektiv til 20 år og samfunnsøkonomiske vurderinger av alle tiltak og alternative tiltak vil kreve urimelig ressursbruk og føre til høyere terskel for å inkludere tiltak i kraftsystemutredningen. SFE Nett mener at det må aksepteres at tiltak blir inkludert i kraftsystemutredningen på bakgrunn av enklere analysearbeid enn det forskriftsforslaget legger til grunn.

Nordlandsnett mener det er riktig å utvide tidshorisonten fra ti til 20 år, da investeringer i kraftsystemet har lang levetid. Det er derfor viktig å gjøre gode vurderinger av det framtidige behovet og det riktige nivået på investeringer.

Skagerak Nett skriver at en økning av tidshorisonten til minimum 20 år virker fornuftig, men det øker usikkerheten kraftig med hensyn til at lastvekst og industriforbruk kan endres mye på kort varsel. Skagerak Nett foreslår at en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering bør begrenses til prosjekter i den første tiårsperioden. Prosjekter ti til 20 år fram i tid bør anses som muligheter og ideer.

Energi Norge skriver at det vil være svært omfattende og lite formålstjenlig å gjennomføre samfunnsøkonomiske analyser av alle forventede investeringer og at det er uklart hvilke alternative løsninger NVE sikter til.

KS Bedrift skriver i sin uttalelse at de håper at NVE ikke legger opp til et omfattende langsiktig utredningsarbeid fordi det er vanskelig å komme med detaljerte planer 20 år fram i tid. Det påpekes at det er bedre å bruke mest mulig ressurser på det pågående arbeidet, slik at man klarer å samle kompetansen fra ulike instanser. En stor detaljeringsgrad på det langsiktige perspektivet kan legge uheldige føringer for det pågående arbeidet med planene.

Norsk Hydro er enig i intensjonen om å gjøre kost-nytte-vurderinger av nettiltak, men etterlyser en klarere beskrivelse av omfanget av en slik analyse. Dette kan gjøres ved at NVE utarbeider en veileder for slike analyser.

Norsk Industri mener at kravet om samfunnsøkonomiske vurderinger må forsterkes. Samtidig påpekes det at det er uklart hva som ligger i uttrykket ”forenklet”, og at det bør utarbeides en veileder for samfunnsøkonomiske lønnsomhetsberegninger. Dette vil gjøre det mulig for NVE og andre å etterprøve analysene. Dette ses på som spesielt viktig med tanke på at kostnadsanslag ofte øker drastisk etter hvert som prosjekt modnes og at ikke alle relevante kostnader alltid blir tilstrekkelig vurdert i de samfunnsøkonomiske beregningene.

Norsk industri påpeker samtidig at vurderinger av alternative tiltak må få tilstrekkelig behandling i forhold til nettiltak, noe som også vil være krav i konseptvalgutredningene. Norsk Industri mener transparens om vurderingene og tidlig involvering av aktører vil føre til raskere konsesjonsbehandling og gjennomføring.

Hafslund Nett skriver at forutsetninger for planer mer enn ti år fram i tid er så usikre at planene kun vil være på scenaristadiet. Hafslund Netts oppfatning er at dagens tidshorisont på ti år er tilstrekkelig for regionalnettet, og at et eventuelt krav om 20 års tidsperspektiv bør begrenses til helt spesielle tilfeller. I regionalnettet ser man ikke nødvendigvis endringer komme lang tid i forveien og det blir for mange variabler og svært omfattende å ta med alle forventede investeringer. Med unntak av større nye kraftledninger planlegges investeringer for maksimalt fem år fram i tid. Hafslund Nett mener at å gjøre omfattende utredninger med lønnsomhetsberegninger av mulige tiltak med angivelse av konsekvenser ved forsinkelser ikke gir nytteverdier som kan forsvare ressursbruken. Hafslund Nett foreslår derfor at tiltak lengre enn ti år fram i tid bør beskrives på et mer overordnet nivå.

EB Nett skriver at det er positivt at utredningens tidshorisont utvides fra ti til 20 år, men at det bør vurderes om kravet til samfunnsøkonomiske analyser skal differensieres. Det påpekes at man ved å stille for strenge krav på dette området kan risikere at tiltak blir utelatt fra utredningen for å unngå kravet om samfunnsøkonomisk vurdering. EB Nett mener at det for foreslåtte tiltak i den siste tiårsperioden kun bør stilles krav om ”grove” kostnadsoverslag.

3.14.3 NVEs merknader

NVE ser av de innkomne innspillene at det er behov for å utdype hva som er bakgrunnen for forslaget og hvordan § 13 sjuende ledd skal forstås.

Kraftsystemutredningen skal inkludere en ikke-forpliktende investeringsplan for de neste 20 årene. Intensjonen bak forslaget er å synliggjøre behovene for både kortsiktige og langsiktige endringer i kraftsystemet, der samfunnsøkonomisk lønnsomhet er en del av vurderingen. Ved å starte prosessen med planlegging av tiltak tidlig, kan man oppnå helhetlig, godt gjennomtenkt og robust kraftsystemplanlegging.

Høringsinstansene er delt i synet på forslaget om utvidet tidshorisont. NVE er enig i at usikkerheten i nettplanlegging vil øke med tiden og at antagelser om forbruk, produksjon og nettutvikling vil være usikre 20 år frem i tid. Bruk av scenarier i kraftsystemplanleggingen er likevel en måte å håndtere og synliggjøre fremtidig usikkerhet på. Mulige investeringer skal derfor foreslås på bakgrunn av mulige utviklinger i kraftsystemet. Investeringer i kraftsystemet har generelt lang levetid og det er derfor viktig at investeringer i kraftsystemet planlegges i et langsiktig perspektiv.

Med bakgrunn i at usikkerhet øker med tiden vil NVE generelt forvente en høyere detaljeringsgrad for informasjon om investeringer som planlegges innen de nærmeste ti årene enn for investeringer i et lengre tidsperspektiv.

Flere av høringsinstansene mener at kravet om at det skal gjøres en samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og av alternative løsninger er for omfattende og at det vil føre til urimelig ressursbruk i planleggingsarbeidet. NVE ser at slike vurderinger kan være ressurskrevende og at det er behov for å skille mellom krav til vurderinger av investeringer som planlegges innen relativt kort tid og av investeringer som ligger lengre fram i tid.

I bakgrunn for forslag til ny forskrift er det beskrevet hva som inngår i en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering for nettanlegg. NVE har gjort en nærmere vurdering av dette innholdet og justert det noe. Det anses som mindre viktig at drifts- og vedlikeholdskostnader estimeres. Det presiseres også at med taps- og avbruddskostnader menes de *forventede* taps- og avbruddskostnadene.

For endelig å klargjøre hva som forventes i en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering gir NVE følgende oppsummering: Verdiene som skal tallfestes er estimerte investeringskostnader, endring i forventede avbrudds- og tapskostnader og eventuell restverdi.

For tiltak som planlegges gjennomført i løpet av de nærmeste ti årene forventes det at forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger inneholder kvantifiserte verdier i tråd med minimumskravet over, sammenliknet med et nullalternativ. Det skal også utføres forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger av minimum en alternativ løsning. Med alternative løsninger menes alternativer som tilfredsstillende identifiserer behovet for et planlagt tiltak. Dette kan være alternative nettløsninger eller andre relevante tiltak på produksjons- eller forbrukssiden.

For tiltak som planlegges lenger fram i tid enn de nærmeste ti årene vil en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering innebære en overordnet vurdering av kostnader og nytteverdier. Minimumskravet er at investeringskostnader skal oppgis sammen med en kvalitativ vurdering av forventede nyttevirksomheter som tiltaket medfører. Alternativer for tiltaket skal beskrives på overordnet nivå.

Endringer i planleggingen vil kunne oppstå etter hvert som man nærmer seg investeringstidspunktet. Det er her viktig at kraftsystemutredningen beskriver hva som er grunnen til endringene som er gjort i planleggingen siden forrige kraftsystemutredning. Ved å gjennomføre en slik prosess vil man kunne ta hensyn til andre planlagte investeringer og endringer i kraftsystemet, samt innspill fra interessenter i planleggingen.

NVE vil også presisere at forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger med alternative løsninger også vil gjelde for reinvesteringer og kapasitetsøkninger. Det vil også ved slike investeringer kunne være reelle alternative løsninger som skal vurderes.

3.14.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.15 § 13 Åttende ledd om forbrukerfleksibilitet og andre energibærere enn elektrisitet

3.15.1 Opprinnelig forslag

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forbrukerfleksibilitet og utvikling av andre energibærere enn elektrisitet i utredningsområdet. Herunder skal det gis en vurdering av utvikling av energibruk og hvordan dette påvirker dimensjonering av nettet i utredningsområdet med et tidsperspektiv på minst 20 år.

3.15.2 Høringsinstansenes innspill

Norsk fjernvarme skriver at NVE i større grad bør ta hensyn til verdien av termisk energi i energi- og effektbalansen. Selskapet mener at konklusjoner fra Energiutredningen NOU 2012:9 om verdiskapning, forsyningssikkerhet og miljø, bør få konsekvenser for utforming av regelverket for energiforsyningen. Forskrift om energiutredninger bør derfor omfatte termisk energi, selv om dette dreier seg om lokale systemer.

Eidsiva nett mener at vurderinger av forbrukerfleksibilitet og andre energibærere enn elektrisitet hører hjemme i lokal energiutredning. Dette krever informasjon knyttet til distribusjonsnettet. Kravet er ikke klart nok spesifisert og fleksibilitetsvurderingen vil være vanskelig å definere og standardisere. Videre skriver Eidsiva Nett at behandling av informasjon om andre energibærere innebærer omfattende utvidelse av krav til faglig kompetanse da nettselskap i utgangspunktet ikke har noe kunnskap om dette.

Hafslund Nett skriver at bestemmelsen ikke bør være et krav i forskriften, men heller beskrives i en veileder. Det påpekes at så lenge det ikke finnes gode

erfaringstall blir bestemmelsen kun en teoretisk øvelse. Hafslund Nett skriver videre at intensjonen bør være at de utredningsansvarlige tar med vurderingene i sitt prognosearbeid, men at en detaljert vurdering av forbrukerfleksibilitet for ulike kundegrupper under hvert utvekslingspunkt vil være arbeidskrevende i nettselskapenes planarbeid.

Istad Nett skriver at vurdering av forbrukerfleksibilitet er et komplisert emne som kvalifiserer til forskningsprosjekter og at det er lite rasjonelt om hvert utredningsområde skal gjennomføre slike prosjekter. Det påpekes at man kan bruke forskningsresultater og erfaringer som kraftbransjen etter hvert opparbeider seg for å gjennomføre bestemmelsen.

3.15.3 NVEs merknader

NVE er enig i Norsk Fjernvarmes innspill om at det er viktig å vurdere påvirkningen av termisk energi i nettplanleggingen, da dette i mange tilfeller kan ha betydning for dimensjonering av nettet. NVE mener at temaet dekkes ved at grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forbrukerfleksibilitet og utvikling av andre energibærere enn elektrisitet.

Flere høringsinstanser mener at vurderingen av andre energibærere enn elektrisitet og forbrukerfleksibilitet er tema som er utfordrende å inkludere i nettplanleggingen. Det vises til bakgrunnen for forslaget, høringsdokument 4-2012, hvor det er opplyst at forslaget kommer som følge av innføringen av AMS og forventningen om at økt forbrukerfleksibilitet i større grad vil påvirke nettplanleggingen. NVE forventer at etter hvert som bransjen opparbeider seg erfaring på dette området vil man få økt kunnskap om hvilket potensial som eksisterer i forbrukerfleksibilitet. Per i dag forventes det ikke at denne informasjonen er detaljert, men at det gjøres en overordnet vurdering slik at et potensial kan anslås. Dersom forskningsresultater på området kan tas i bruk anses dette som positivt. Forutsetningene for datamaterialet som er benyttet må oppgis.

Den tilgjengelige informasjonen om forbrukerfleksibilitet og bruk av andre energibærere kan gjerne benyttes i scenarioanalyser. NVE ønsker at det gis en eksplisitt beskrivelse av de direkte virkningene forbrukerfleksibilitet og andre energibærere gir i analysene, slik at påvirkningen på behovet for nettinvesteringer synliggjøres. Per i dag vil dette nødvendigvis måtte gjøres på et overordnet nivå, mens man i fremtiden med mer kunnskap bør kunne øke detaljnivået.

3.15.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.16 § 14 Hovedrapporten

3.16.1 Opprinnelig forslag

§14. Hovedrapporten - regionalnett

Hovedrapporten skal være et sammendrag av grunnlagsrapporten med vekt på informasjon av allmenn interesse.

Hovedrapporten skal inneholde en overordnet beskrivelse av kraftsystemet i utredningsområdet med fokus på overføring, forbruk, produksjon og forsyningsikkerhet, herunder i hvilken grad N-1-kriteriet i utredningsområdet oppfylles.

I hovedrapporten skal alle forventede nettinvesteringer med alternativer beskrives og begrunnes med bakgrunn i mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet. Forventede investeringer i sentralnettet som er relevant for det regionale utredningsområdet skal beskrives.

3.16.2 Høringsinstansenes innspill

Agder Energi Nett, Istad Nett, SFE Nett og Hafslund Nett bemerker at det kan bli vanskelig å overholde kravene i forskrift om beredskap i kraftforsyningen som sier at sårbarhet i kraftforsyningen ikke skal offentliggjøres. Dette gjelder ved beskrivelse av overholdelse av N-1-kriteriet og ved beskrivelse av begrunnelser for forventede nettinvesteringer. Istad Nett påpeker det samme, og etterlyser en klargjøring av detaljeringsnivået som er tenkt ved beskrivelsen av forsyningsikkerhet og overholdelse av N-1-kriteriet.

3.16.3 NVEs merknader

Beskrivelse av i hvilken grad N-1-kriteriet oppfylles skal ikke gjøres med samme detaljeringsgrad i hovedrapporten som i grunnlagsrapporten. Dette fordi denne informasjonen, slik flere høringsinstanser påpeker, kan være sensitiv informasjon som skal unntas offentligheten etter beredskapsforskriften.

NVE har samtidig med høringen av forslag til ny forskrift om energikutredninger gjennomført høring av ny forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen. I dette forslaget er det gjort endringer i hva som anses som sensitiv informasjon, sammenliknet med hva den gjeldende forskriften angir. Bakgrunnen for forslaget til ny forskrift er en vurdering av hva som er teknisk og praktisk mulig å unnta offentlighet i dagens samfunn. I tillegg er det også slik at offentliggjøring av informasjon kan være hensiktsmessig for å synliggjøre behov for å utvikle kraftsystemet. Offentliggjøring av kraftsystemets sårbarhet kan bidra til å skape aksept for investeringer i kraftsystemet. Forslaget til ny forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen legger for eksempel opp til at overordnet oversikt over kraftlinjer og kraftsystem kan fremstilles for offentligheten. For mer informasjon vedrørende hva som anses som sensitiv informasjon vises det til forslag til revidering av regelverket for beredskap i energiforsyningen og forslag til forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen, høringsdokument nr 7-2012.

NVE vil understreke at de utredningsansvarlige må gjøre en selvstendig vurdering av hvilken informasjon som kan offentliggjøres i forbindelse med forsyningssikkerhet og sørge for at dette er i samsvar med gjeldende regelverk. Intensjonen med hovedrapportens beskrivelse av hvorvidt N-1-kriteriet oppfylles er å synliggjøre behov for investeringer i kraftsystemet som har bakgrunn i forsyningssikkerhet.

3.16.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.17 § 16 Statnetts oppgaver

3.17.1 Opprinnelig forslag

§ 16. Statnetts oppgaver

Statnett skal hvert annet år utarbeide og oppdatere en kraftsystemutredning for hele sentralnettet. Kraftsystemutredningen skal bestå av en hovedrapport som skal offentliggjøres og en grunnlagsrapport som er unntatt offentligheten og som skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat.

Statnett skal delta på regionale kraftsystemmøter i henhold til § 10. Statnett skal på kraftsystemmøtene presentere forhold og planer som er relevant for det aktuelle regionale utredningsområdet.

Statnett skal hvert år oppdatere og oversende Norges vassdrags og energidirektorat en investeringsplan med forventet idriftsettelse for tiltak, kostnadstall og begrunnelse for tiltak. Konsekvenser ved eventuelle forsinkelser skal beskrives.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge utredningsansvarlig å utrede nettmessige konsekvenser av spesifiserte endringer i kraftsystemet i utredningsområdet.

3.17.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett skriver at formuleringen ”hvert år” i forslaget til § 16 tredje ledd bør gjøres om til ”hvert annet år”, da investeringsplanen vil inngå i kraftsystemutredningen de årene denne utarbeides. Selskapet mener i tillegg det er lite hensiktsmessig at investeringsplanen skal beskrive behovet for tiltaket, da investeringsplanen ses på som en kortfattet rapportering, og at kraftsystemutredningen egner seg bedre for slike beskrivelser. Når det gjelder beskrivelser av konsekvenser ved eventuelle forsinkelser av prosjekter presiserer Statnett at dette bør kunne gjøres kortfattet.

Videre i sin merknad til § 16 skriver Statnett at det vil være stor usikkerhet knyttet til prosjekter i tidlig fase og at investeringsplanen må reflektere dette.

3.17.3 NVEs merknader

NVE har ingen innvendinger til at investeringsplanen inngår i kraftsystemutredningen de årene denne utarbeides, og kan ikke se at den foreslåtte forskriftsteksten står i veien for dette. Investeringsplanen skal være kortfattet, men

det er viktig at den gir en begrunnelse for alle planlagte tiltak og en beskrivelse av konsekvenser ved forsinkelse.

NVE ser at det vil kunne være større usikkerhet knyttet til prosjekter i en tidlig fase og at investeringsplanen vil reflektere dette. Det vises også til NVEs merknader til § 20, sjuende ledd i kapittel 3.25.3, hvor dette temaet omtales nærmere.

3.17.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.18 § 17 Områdevis kraftsystemmøter

3.18.1 Opprinnelig forslag

§ 17. Områdevis kraftsystemmøter

Statnett skal senest tre måneder før ferdigstilling av hovedrapporten avholde områdevis kraftsystemmøter. Statnett skal invitere relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat samt følgende aktører i områdene: sentralnettseiere, utredningsansvarlige i regionalnettet, kraftforsyningens distriktssjefer, kunder i sentralnettet, fylkeskommuner fylkesmenn. Møtet skal ledes av Statnett.

Møtene skal ha fokus på hovedrapporten og mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i sentralnettet. Hovedrapporten skal ferdigstilles i etterkant av møtet.

Referat fra møtene skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

3.18.2 Høringsinstansenes innspill

Nordlandsnett er positiv til at Statnetts arbeid med kraftsystemutredningen blir mer åpen og at det stilles krav til møtevirksomhet. Selskapet mener dette vil gi en bedre kobling mellom de regionale kraftsystemutredningene og kraftsystemutredningen for sentralnettet.

Statnett skriver at områdevis kraftsystemmøter kan bidra positivt til involvering og gir interessenter en mulighet til å påvirke utviklingen av Nettutviklingsplanen. Statnett ønsker imidlertid å gjøre NVE oppmerksom på at ikke all dialog med interessenter kan forskriftsfestes. Statnett mener det er viktig å møte interessentene med viktig budskap til rett tid.

Videre påpeker Statnett at tidspunktene for møtevirksomhet må tilpasses tidsfrister for leveringen av kraftsystemutredningen og at fristen for avholdelse av de områdevis møtene bør endres fra tre til to måneder.

Statnett ønsker en utdyping av hva NVE mener når det i bakgrunnen for forslaget heter at Statnett med fordel kan stille med kompetanse på nettdriften i området. Statnett påpeker at det i nettplanleggingen inngår personell med kompetanse på nettdrift.

Statnett viser til at NVE i bakgrunnen for forslaget skriver at møtene skal avholdes i regionene. Statnett mener lokaliseringen av møtene er mindre relevant, men at målet må være å sikre deltakelse fra de viktigste interessentene.

3.18.3 NVEs merknader

NVEs forslag om å forskriftsfeste Statnetts møtevirksomhet har sin bakgrunn i et ønske om å sikre tidlig involvering av interessenter i kraftsystemplanleggingen. Samtidig deler NVE Statnetts oppfatning om at ikke all dialog kan og bør forskriftsfestes. Allikevel ser NVE behov for at det sikres koblinger mellom prosessene rundt kraftsystemutredningen for sentralnettet og for regionalnettsutredningene, samt kommunikasjon og informasjonsutveksling med andre interessenter. NVE velger derfor å forskriftsfeste noe møtevirksomhet. Statnett har også mulighet til å avholde møter med interessenter utover de forskriftsfestede møtene ved behov.

NVE mener at de områdevis kraftsystemmøtene må avholdes tidlig nok til at interessenter gis muligheten til å komme med innspill før hovedrapporten skal ferdigstilles. Ettersom Statnett anser at to måneder er lang nok tid til at dette kan gjennomføres, velger NVE å endre fristen fra senest tre til senest to måneder. NVE vil samtidig påpeke at det er Statnetts ansvar å avholde møtet i god nok tid til at relevante interesser ivaretas.

Statnett etterlyser en utdyping av hva som menes med at en representant for nettdriften i hvert område bør stille i områdevis kraftsystemmøter. NVE mener at Statnett bør stille med personell som har erfaring fra nettdriften i det aktuelle området det siste året, eksempelvis personell fra systemansvarlig.

NVE har ikke forskriftsfestet noen lokalisering av de områdevis kraftsystemmøtene. NVE er enig med Statnett i at lokalisering av møtene er mindre relevant, og at det viktigste er å sikre deltakelse fra interessenter. NVE mener at det vil være mest hensiktsmessig å avholde møtene i nærhet til interessentene da dette øker sjansene for bred deltakelse. Det påpekes allikevel at Statnett er ansvarlig for at møtene gjennomføres på en slik måte at involvering av interessenter er godt nok ivaretatt.

I forslaget til ny § 17 i NVEs høringsdokument blir uttrykket ”kunder i sentralnettet” brukt i selve forskriftsteksten. Ingen av høringsinstansene har kommentert språkbruken. NVE ser likevel behov å endre forskriftsteksten på dette punktet for klargjøre hvem det siktes til i denne sammenheng. NVE presiserer at Statnett skal invitere store kraftprodusenter og store forbrukere til de områdevis kraftsystemmøtene. Med store forbrukere menes industri med stort forbruk som kan påvirke utviklingen av sentralnettet.

NVE har på bakgrunn av dette kommet frem til at formuleringen ”kunder i sentralnettet” skal endres til ”store kraftprodusenter og store forbrukere.” Dette gjelder også § 18.

3.18.4 Endelig forskriftstekst

§ 17. Områdevis kraftsystemmøter

Statnett skal senest to måneder før ferdigstilling av hovedrapporten avholde områdevis kraftsystemmøter. Statnett skal invitere relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat samt følgende aktører i områdene: sentralnettseiere, utredningsansvarlige i regionalnettet, kraftforsynings distriktssjefer, store kraftprodusenter og store forbrukere, fylkeskommuner og fylkesmenn. Møtet skal ledes av Statnett.

Møtene skal ha fokus på hovedrapporten og mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i sentralnettet. Hovedrapporten skal ferdigstilles i etterkant av møtene.

Referat fra møtene skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

3.19 § 18 Nasjonalt kraftsystemmøte

3.19.1 Opprinnelig forslag

§ 18. Nasjonalt kraftsystemmøte

Statnett skal annet hvert år invitere alle sentralnettseiere, utredningsansvarlige i regionalnettet, kunder i sentralnettet, relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat til et nasjonalt kraftsystemmøte. Møtet skal ledes av Statnett.

Nasjonalt kraftsystemmøte skal avholdes samtidig med høringen av de europeiske nettplanene.

Møtet skal ha fokus på mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i sentralnettet i et nasjonalt, nordisk og europeisk perspektiv.

Referat fra møtene skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

3.19.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett er bekymret for at den totale mengden forskriftsfestede møter blir for stor, selv om intensjonene bak møteforslagene er gode. Videre skriver Statnett at for at møtene skal gi merverdi må alle større aktører delta i både regionale, områdevis og nasjonale møter. Statnett mener at det ideelt sett bør være færre forskriftsfestede møter og at Statnett og aktørene i fellesskap kan finne fram til møteformer som ivaretar de ulike partenes behov.

3.19.3 NVEs merknader

Forslaget til § 16 stiller krav om deltakelse av Statnett på alle regionale kraftsystemmøter. Etter høringen av forslaget har NVE besluttet å endre § 10 slik at kun ett regionalt kraftsystemmøte skal avholdes i løpet av den toårige prosessen. Dette vil gi en reduksjon på 17 regionale utredningsmøter som Statnett er pålagt å delta i.

NVE vil igjen påpeke at det ses på som nødvendig at enkelte møter forskriftsfestes, men at Statnett har mulighet til å avholde flere møter enn disse.

Formuleringen ”kunder i sentralnettet” justeres til ”store kraftprodusenter og store forbrukere” med samme begrunnelse som for justeringen av § 17.

3.19.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til § 18 opprettholdes, med unntak av første ledd som skal lyde:

Statnett skal annet hvert år invitere alle sentralnettseiere, utredningsansvarlige i regionalnettet, store kraftprodusenter og store forbrukere, relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat til et nasjonalt kraftsystemmøte. Møtet skal ledes av Statnett.

3.20 § 19 Anleggskonsesjonærers oppgaver

3.20.1 Opprinnelig forslag

§ 19. Anleggskonsesjonærenes oppgaver - sentralnett

Anleggskonsesjonærer skal gi Statnett opplysninger om egne anlegg som er nødvendig for å utarbeide kraftsystemutredningen, herunder på eget initiativ orientere Statnett om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i sentralnettet.

Anleggskonsesjonærer skal informere Statnett om meldinger og søknader om konsesjon for anlegg i sentralnettet som er oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat til behandling.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge anleggskonsesjonærer å oversende spesifiserte anleggs- og komponentdata.

3.20.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett skriver i sin merknad at det er viktig å få informasjonen fra anleggskonsesjonærene tidlig i prosessen med utarbeidelse av kraftsystemutredningen.

3.20.3 NVEs merknader

Forslaget til § 19 skal sikre at Statnett får informasjon ved å sette krav om at anleggskonsesjonærer skal gi Statnett de opplysningene som er nødvendige for å utarbeide kraftsystemutredningen. Dersom bestemmelsen ikke overholdes kan NVE fatte vedtak om tvangsmulkt og overtredelsesgebyr i medhold av forslag til §§ 23 og 24.

3.20.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.21 § 20 Innhold i grunnlagsrapport

Innspill i forbindelse med forslaget til § 20 knytter seg både til forståelsen av beskrivelsen av bakgrunnen for forslaget, samt selve forskriftsteksten. NVE har på samme måte som for § 13 valgt å strukturere dette kapittelet noe annerledes enn de foregående. Hvert ledd i bestemmelsen oppsummeres i egne delkapitler.

3.22 Generell kommentar til § 20 – Format på datarapportering

3.22.1 Høringsinstansenes innspill

Statnett skriver at forskriftsteksten bør ta hensyn til at formatet på datarapportering kan utvikles. I framtiden er det ønskelig å levere slike data elektronisk og i et mindre statisk format enn papirform.

3.22.2 NVEs merknader

NVE har ikke forskriftsfestet i hvilket format datarapporteringen skal leveres i. Per i dag ønsker NVE at data som skal oppgis i henhold til forslaget til § 20 tredje og fjerde ledd gis i form av vedlegg til grunnlagsrapporten. NVE er samtidig enig i at formatet på dataleveransen kan utvikles i tiden framover.

3.23 § 20 Femte ledd om forsyningssikkerhet i sentralnett

3.23.1 Opprinnelig forslag

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forsyningssikkerheten i utredningsområdet. En beskrivelse av mulige feilsituasjoner med fokus på langvarige utfall og avbrudd skal gis. Alle utvekslingspunkter i sentralnett med manglende N-1 forsyning i hele eller deler av året skal omtales. For alle punkter uten N-1 skal det beskrives hvilke tiltak som er nødvendig for å oppnå N-1. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene.

3.23.2 Høringsinstansenes innspill

Energi Norge mener at NVE bør definere hva som menes med N-1 forsyning. De mener at det eksisterer gråsoner i begrepet i forbindelse med bruk av ulike mekanismer som prisområder, systemvern og reduksjon av handelskapasiteter. Dersom NVE ønsker å se på fysiske kapasiteter når det gjelder N-1-kriteriet må dette utføres som om de nevnte virkemidlene ikke var tilgjengelige. Energi Norge mener det er lite sannsynlig at dette gir en samfunnsmessig rasjonell utvikling av sentralnett.

NEK uttaler at metodikken som skal brukes for å vurdere forsyningssikkerheten i utredningsområdet er noe utydelig. NEK trekker fram at NEK IEC 60 300 er et mulig instrument i denne sammenheng, men at relevansen er avhengig av hvilken form som er ønsket for vurderingene.

KS bedrift håper at NVE ikke legger opp til et for omfattende utredningsarbeid i forbindelse med vurdering av investeringer nødvendige for å oppnå N-1.

Norsk industri poengterer at N-1-kriteriet ikke må overstyre samfunnsøkonomisk lønnsomhet og at kostnadseffektiv utvikling av nettet må være målet.

Statnett mener at det er mer hensiktsmessig å rapportere til NVE på områder som mangler N-1 i hele eller deler av året, enn per utvekslingspunkter uten N-1. Det gir liten mening å gå inn på hvert enkelt punkt i nettet for å beskrive tiltak og forventet samfunnsøkonomi, da dette reflekteres gjennom de ulike prosjektene som omtales i grunnlagsrapporten.

Norsk Hydro er positiv til NVEs forslag om vurdering av forsyningssikkerhet.

SINTEF Energi skriver at det er uklart hvordan forslaget til forskriftsteksten skal tolkes, hvordan de to målene om N-1 er overholdt ved makslast og hvor mange timer i året N-1 ikke er oppfylt skal henge sammen. De mener også det er uklart hvordan N-1 defineres, for eksempel hvilke anleggsdeler som skal inngå i betraktningen, om det skal tas høyde for at anleggsdeler er ute for vedlikehold og om det er forskjell på hva som kreves i regional- og sentralnettet.

3.23.3 NVEs merknader

Oversikten over punkter som mangler N-1 forsyning er en viktig del av arbeidet med å kartlegge og vurdere dagens nivå av forsyningssikkerhet og å synliggjøre behovet for og kostnadene ved å øke forsyningssikkerheten. NVE understreker samtidig at N-1-kriteriet skal være et planleggingskriterium i regional- og sentralnettet. Det er fortsatt samfunnsøkonomiske vurderinger som skal ligge til grunn i planlegging av nye tiltak både i regional- og sentralnett.

Med N-1-kriteriet i denne sammenheng menes at feil på en komponent i kraftsystemet ikke skal medføre avbrudd for sluttbrukere. For vurdering av overholdelse av N-1-kriteriet skal maksimal belastning legges til grunn. Vurderingen skal gjøres ut fra nettets fysiske oppbygning. Virkemidler i drift av kraftsystemet, slik som systemvern, skal ikke hensyntas. Punkter som ikke forsyner forbruk, men som kun tar imot produksjon trenger ikke oppgis.

Kraftsystemutredningen for sentralnettet skal inneholde en oversikt over alle punkter i sentralnettet som ikke overholder N-1-kriteriet i hele eller deler av året. For at N-1-kriteriet anses overholdt i sentralnettet må det finnes momentan reserve ved utfall av en enkeltkomponent. Det trengs ikke å ta høyde for mulige revisjoner av anleggsdeler i vurderingen.

For hvert punkt som ikke overholder N-1-kriteriet skal antall timer uten N-1 gjennom året angis. Det skal også inkluderes en vurdering av hvilke oppreguleringsressurser for produksjon som er tilknyttet punktene. I punkter hvor systemvern er etablert bør dette oppgis. Det bør også oppgis der omkoblinger gir muligheter for gjenopprettelse av forsyning, sammen med et estimat på hvor lang tid omkoblingen vil ta.

For alle punkter hvor N-1-kriteriet ikke overholdes skal det gis en vurdering av hvilke tiltak som skal til for å oppnå N-1. Eventuelle tiltak i regionalnettet vil være en del av denne vurderingen. Det skal gjøres forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger av de nødvendige investeringene.

NVE har ikke satt noe krav til hvilken metodikk som skal benyttes for å vurdere forsyningssikkerhet. Det anses som lite hensiktsmessig å sette slike krav, da det kan tenkes at metodikk og framgangsmåte vil utvikles over tid. Det er opp til utredningsansvarlig å bestemme hvordan de vil gå fram for å oppfylle forskriftskravet.

3.23.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.24 § 20 Sjette ledd om tilgjengelig kapasitet for innmating av produksjon

3.24.1 Opprinnelig forslag

Grunnlagsrapporten skal inkludere en vurdering av tilgjengelig kapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i sentralnettet.

3.24.2 Høringsinstansenes innspill

KS Bedrift mener at det ikke bør være nødvendig å utrede hele nettkapasiteten for å beskrive tilgjengelig nettkapasitet for innmating av produksjon, men at det holder å utrede områder med realistisk potensial for en slik utvikling. Det bør settes opp en prioritering av områder som har større potensial for ny produksjon og flaskehals, slik at disse områdene kan utredes grundigere og tidligere enn andre områder.

3.24.3 NVEs merknader

NVE krever ikke at det skal gjøres egne utredninger av tilgjengelig kapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i denne forbindelse. NVE legger til grunn at dette er informasjon utredningsansvarlig allerede har. Med bestemmelsen forventes det at utredningsansvarlig gir en oversikt over de begrensningene som finnes i nettet for at ny produksjon skal kunne tilknyttes. Dette trenger kun å gjøres der det anses som relevant, det vil si der det er potensial for ny produksjon som er avhengig av kapasitet i sentralnettet. Som beskrevet i bakgrunnsdokumentet for forslag om ny forskrift, dokument 4-2012, ønsker NVE i tillegg at det gjøres vurderinger av hvorvidt innmating av produksjon i et område vil påvirke tilgjengelig kapasitet i et annet område. Det bør også oppgis hvilke tiltak som kan være aktuelle for å løse kapasitetsproblemer.

Ut fra beskrivelsene i grunnlagsrapportene bør det for NVE og andre brukere av kraftsystemutredningen være mulig å foreta vurderinger av hvilke områder som bør prioriteres med tanke på tilknytning av ny produksjon.

3.24.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.25 § 20 Sjuende ledd om mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet og forventede investeringer

3.25.1 Opprinnelig forslag

Mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i sentralnettet skal beskrives med et tidsperspektiv på minst 20 år. Alle forventede investeringer skal beskrives og begrunnes ut fra de mulige utviklingene. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og alternative løsninger.

3.25.2 Høringsinstansenes innspill

KS Bedrift skriver i sin uttalelse at de håper at NVE ikke legger opp til et omfattende langsiktig utredningsarbeid fordi det er vanskelig å komme med detaljerte planer 20 år fram i tid. Det påpekes at det er bedre å bruke mest mulig ressurser på det pågående arbeidet, slik at man klarer å samle kompetansen fra ulike instanser. En stor detaljeringsgrad på det langsiktige perspektivet kan legge uheldige føringer for det pågående arbeidet med planene.

Norsk Industri mener også at kravet om samfunnsøkonomiske vurderinger må forsterkes. Samtidig vises det til at det er uklart hva som ligger i begrepet ”forenklet” og at det bør utarbeides en veileder for samfunnsøkonomiske lønnsomhetsberegninger, som gjør det mulig for NVE og andre å etterprøve analysene. Dette ses på som spesielt viktig med tanke på at kostnadsanslag ofte øker drastisk etter hvert som prosjekt modnes og at ikke alle relevante kostnader alltid blir tilstrekkelig vurdert i de samfunnsøkonomiske beregningene.

Norsk Industri påpeker også at krav om vurderinger av alternative tiltak må få tilstrekkelig behandling i forhold til netttiltak og at dette må ses i sammenheng med konseptvalgutredningene. Transparens om vurderingene og involvering av interessenter er viktig da dette vil føre til raskere konsesjonsbehandling og gjennomføring.

Statnett mener at prosjekter av ulik modenhet må omtales for å kunne tilnærme seg NVEs forslag om å beskrive alle forventede investeringer 20 år fram i tid. Det påpekes også at det vil være hensiktsmessig å bruke kunnskap som er opparbeidet gjennom analysegrunnlag. Dette vil gi gode beskrivelser av mulig utvikling av kraftsystemet for ulike områder av landet. Statnett mener videre at det vil være i strid med intensjonene bak ordningen med konseptvalgutredninger (KVU) å skulle omtale konkrete løsninger før behov og krav er forankret og akseptert. Omtalen av behov i den siste tiårsperioden vil måtte være svært indikativ sammenliknet med omtalen av den første tiårsperioden. Konkrete prosjekter er som regel under utvikling, konsesjonssøkt eller under bygging i den første tiåreperioden. Statnett påpeker at man i de tilfeller behovene kan omtales relativt langt fram i tid må unngå at mulige løsninger omtales på en slik måte at det skaper inntrykk av at prosessen med konseptvalgutredning er utført eller at Statnett er forutinntatt med tanke på aktuelle løsninger.

Statnett mener at formuleringen ”mulige utviklinger” åpner for målrettede analyser uten å sette krav til metode.

Når det gjelder de forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger som skal gjennomføres påpeker Statnett at detaljeringsgraden og omtalte virkninger bør tilpasses den fasen prosjektet er i. I prosessen ved konseptvalgutredninger kartlegges og forankres behov og alternativer. Alle alternativ er derfor ikke kartlagt før konseptvalgsutredningene er gjennomført og kan ikke gjøres til gjenstand for en samfunnsøkonomisk vurdering.

Norsk Hydro er enig i intensjonen om å gjøre kost-nytte-vurderinger av tiltak, men etterlyser en klarere beskrivelse av omfanget av en slik analyse. Dette kan gjøres gjennom at NVE utarbeider en veileder for slike analyser.

3.25.3 NVEs merknader

De overordnede føringene for konseptvalgutredninger er gitt i Nettmeldingen hvor det står at ordningen innebærer at behovet for et tiltak og en samfunnsøkonomisk vurdering av alternativene skal underlegges en ekstern kvalitetssikring og tidlig politisk behandling før store kraftledningsprosjekt kan forhåndsmeldes. Kravet til ekstern kvalitetssikring er kun pålagt store kraftledningsprosjekt og dermed bare relevant for et begrenset antall prosjekter i kraftsystemutredningen for sentralnettet.

Hensikten med ordningen med kraftsystemutredninger er blant annet å sikre at behov for tiltak blir kjent og belyst tidlig for å legge til rette for en langsiktig planlegging. Tidshorizonten for kraftsystemutredninger er 20 år og det er derfor forventet at behov som etter hvert resulterer i en konseptvalgutredning først identifiseres og beskrives i kraftsystemutredningen for sentralnettet.

Kraftsystemutredningene inkluderer vurderinger av utvikling i forbruk, produksjon og hvilke krav dette vil stille til den generelle nettutviklingen. Konseptvalgutredningen forventes å inkludere en videre analyse og vurdering av det saksspesifikke behovet og tiltaket som utløser arbeidet med konseptvalgutredning.

Detaljeringsgraden i beskrivelsen og analysen av ulike prosjekter i kraftsystemutredningen vil variere avhengig av tidsperspektivet for prosjektet da det er naturlig å analysere nært forestående prosjekter mer detaljert enn de som ligger langt ut i analyseperioden. NVE vil også påpeke at status rundt konseptvalgutredning for ulike prosjekt bør gjengis i kraftsystemutredningen.

Prosesen med kraftsystemutredning kan dermed anses som en prosess som startes tidligere enn prosessen med konseptvalgutredning, men som også fortsetter kontinuerlig og parallelt med videre utvikling, kvalitetssikring og behandling av konseptvalgutredning.

NVE er positiv til at kraftsystemutredningene benytter kunnskap som er opparbeidet gjennom andre analyser og gir en oppsummering av dette med forutsetninger og grunnlagstall.

NVE vil presisere at identifiserte behov og vurderte tiltak som omtales i kraftsystemutredningen ikke innebærer noen direkte forpliktelser eller

beslutninger. Når det oppstår endringer i et behov eller et planlagt tiltak i tidsrommet etter at en utredning er lagt fram, til en ny utredning skal utarbeides, er det imidlertid viktig at grunnen(e) til endringen(e) beskrives.

Ved gjennomføring av samfunnsøkonomiske analyser skal gjeldende veileder fra Finansdepartementet følges. Samtidig vil NVE vurdere behovet for å utarbeide en oppdatert veileder for samfunnsøkonomiske analyser av energiprojekter.

Flere av høringsinstansene kommenterer at kravet om at det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og av alternative løsninger er for omfattende og at det vil føre til urimelig ressursbruk i planleggingsarbeidet. På samme måte som for de regionale kraftsystemutredningene, se kapittel 3.14, ser NVE at det for prosjekter som ligger langt fram i tid kan det være utfordrende å tallfeste alle samfunnsøkonomiske kostnader og nytteverdier. NVE forventer i utgangspunktet en høyere detaljeringsgrad for informasjon om investeringer som planlegges innen de nærmeste 15 årene enn hva angår investeringer som forventes senere enn dette.

I kapittel 0 ble det klargjort hva NVE endelig mener skal inngå i en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering: estimerte investeringskostnader, endring i forventede avbrudds- og tapskostnader og eventuell restverdi.

For tiltak som planlegges gjennomført innen de neste 15 årene forventes det at forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger inneholder kvantifiserte verdier i tråd med minimumskravet over, hvor det planlagte tiltaket sammenliknes med et nullalternativ. Det skal også utføres forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger av minimum én alternativ løsning. Med alternative løsninger menes alternativer som tilfredsstillende identifiserer behovet for et planlagt tiltak. Dette kan være alternative nettløsninger eller andre relevante tiltak på produksjons- eller forbrukssiden.

For tiltak som planlegges langt frem i tid, dvs. utover de neste 15 årene, vil en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering bety en overordnet vurdering av investeringskostnader og nyttevirksomheter. Minimumskravet er at investeringskostnader skal oppgis sammen med en kvalitativ vurdering av forventede nyttevirksomheter som tiltaket medfører. Alternativer for tiltaket skal beskrives på overordnet nivå.

3.25.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.26 § 20 Åttende ledd om forbrukerfleksibilitet og andre energibærere enn elektrisitet

3.26.1 Opprinnelig forslag

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forbrukerfleksibilitet og utvikling av andre energibærere enn elektrisitet i utredningsområdet. Herunder skal det gis en vurdering av utvikling av energibruk og hvordan dette påvirker dimensjonering av nettet i utredningsområdet med et tidsperspektiv på minst 20 år.

3.26.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett forstår forslaget som at forbrukerfleksibilitet og utvikling av andre energibærere skal vurderes på et overordnet nivå. Denne informasjonen inngår i underlaget for Statnetts område- og markedsanalyser. Statnett ber NVE gi tilstrekkelig frihet til en hensiktsmessig tilnærming til vurderingen.

3.26.3 NVEs merknader

Det vises her til NVEs merknader til § 13 åttende ledd i kapittel 3.15.3, da de samme kravene er stilt til innholdet i kraftsystemutredningen for sentralnettet og kraftsystemutredningen for regionalnettet vedrørende dette temaet.

3.26.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag til § 20 åttende ledd opprettholdes.

3.27 § 21 Hovedrapport

3.27.1 Opprinnelig forslag

§ 21. Hovedrapport - sentralnett

Hovedrapporten skal være et sammendrag av grunnlagrapporten med vekt på informasjon av allmenn interesse.

Hovedrapporten skal inneholde en overordnet beskrivelse av kraftsystemet med fokus på overføring, forbruk, produksjon og forsyningssikkerhet, herunder i hvilken grad N-1-kriteriet oppfylles.

I hovedrapporten skal alle forventede nettinvesteringer med alternativer beskrives og begrunnes med bakgrunn i mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet.

3.27.2 Høringsinstansenes innspill

Statnett mener at kravet om at hovedrapporten skal inneholde alle forventede nettinvesteringer med alternativer er utfordrende å oppfylle, da det samtidig stilles krav om at hovedrapporten skal være kortfattet lettlest og egnet for et bredt publikum. Statnett foreslår derfor å justere tredje ledd i § 21 som følger:

”I hovedrapporten skal utviklingen av kraftsystemet og drivere for denne utviklingen beskrives. Virkningen av mulige utviklinger skal omtales. Hovedrapporten skal presentere hovedinnholdet i investeringsplanen for nærmeste tiårsperiode.”

3.27.3 NVEs merknader

NVE ønsker å beholde det opprinnelige forslaget til § 21, men vil utdype hvordan teksten skal forstås.

NVE mener at det er viktig at alle forventede nettinvesteringer beskrives i hovedrapporten, da dette vil være en viktig informasjonskanal mot allmennheten om hvilke framtidig investeringer som kan være aktuelle. Dermed kan allmennheten få et tidlig varsel og anledning til å gi innspill ved behov.

Det er mange usikkerhetsfaktorer ved utviklingen av kraftsystemet, noe som gjør det viktig at de mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet inkluderes i beskrivelsen av forventede investeringer.

NVE mener at det er mulig å oppfylle kravene i § 21 tredje ledd i forslaget og samtidig gjøre rapporten kortfattet og lettlest. De ulike mulige utviklingene i behov for overføringskapasitet kan omtales kort, eksempelvis ved å beskrive overordnet hvilke drivere og forutsetninger for produksjon og forbruk som gjelder ved de ulike mulige utviklingene.

Det er også viktig at de forventede investeringene relateres til mulige utviklinger i behov, slik at det synliggjøres hvilke mulige utviklinger som vil utløse hver enkelt investering.

3.27.4 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.28 § 22 Kontroll

3.28.1 Opprinnelig forslag

§ 22. Kontroll

Norges vassdrags- og energidirektorat fører kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften overholdes, og kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften.

Enhver som omfattes av denne forskriften skal medvirke til gjennomføring av kontroll. Dette omfatter blant annet å fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å gjennomføre kontroll.

3.28.2 NVEs merknader

NVE har ikke mottatt innspill til § 22, men vil presisere at NVEs vedtaksmyndighet etter bestemmelsen ikke er begrenset til kontroll. NVE har myndighet til å fatte de vedtak som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, uavhengig av om det er gjennomført kontroll.

3.28.3 Endelig forskriftstekst

Opprinnelig forslag opprettholdes.

3.29 § 24 Overtredelsesgebyr

3.29.1 Opprinnelig forslag

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 3, § 4, § 5, § 8, § 10, § 11, § 12, § 16, § 17, § 18 og § 19 kan det ilegges overtredelsesgebyr.

3.29.2 NVEs merknader

NVE har heller ikke mottatt innspill til § 24. I § 23 om tvangsmulkt er det henvist til energiloven § 10-3 for å klargjøre at det er loven som oppstiller rammen for

bruk av tvangsmulkt. I § 24 er det ved en inkurie ikke vist til energiloven. NVE har derfor endret § 24 slik at også denne henviser til energiloven. Dette innebærer ikke noen materiell endring i bestemmelsen.

3.29.3 Endelig forskriftstekst

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 3, § 4, § 5, § 8, § 10, § 11, § 12, § 16, § 17, § 18 og § 19 kan det ilegges overtredelsesgebyr i medhold av energiloven §§ 10-7 og 10-8.

4 Endelig forskriftstekst

Forskrift 7. desember 2012 om energiutredninger

Hjemmel: Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 7. desember 2012 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1, og lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-6.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften skal ivareta ordningene med lokale energiutredninger og kraftsystemutredninger for regional- og sentralnett, og skal bidra til en samfunnmessig rasjonell utvikling av energisystemet.

Lokale energiutredninger skal øke kunnskapen om lokal energiforsyning, stasjonær energibruk og alternativer på dette området.

Koordinerte kraftsystemutredninger for regional- og sentralnett skal vurdere mulig utvikling i behov for overføringskapasitet, skape en felles forståelse i samfunnet for endringer i kraftsystemet og gi grunnlag for behandling av søknader om konsesjon.

§ 2. Virkeområde

Forskriften har samme virkeområde som energiloven og omfatter anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer.

Kapittel 2. Lokal energiutredning

§ 3. Ansvar for lokal energiutredning

Områdekonsesjonær skal utarbeide lokale energiutredninger og holde møter, jf. § 4, § 5 og § 6.

Selskaper med områdekonsesjon for begrensede industriområder eller lignende, samt fjernvarmekonsesjonærer, skal bidra med opplysninger og innspill til den lokale energiutredningen. Herunder skal disse konsesjonærer oversende områdekonsesjonæren etter første ledd, informasjon om egne anlegg og om utviklingsmulighetene for disse.

§ 4. Områdekonsesjonærens oppgaver

Områdekonsesjonær skal minimum hvert andre år, og i tilknytning til kommuneplanarbeidet, utarbeide, oppdatere og offentliggjøre en energiutredning for hver kommune i konsesjonsområdet. Oppdatering av den lokale energiutredningen skal skje oftere hvis det anses påkrevet av hensyn til kommunens behov for å ha en oppdatert energiutredning som beslutningsgrunnlag for kommunal energi- og klimaplanlegging, eller det av

andre grunner anses påkrevet. Energiutredningen skal ved oppdatering oversendes den som etter § 7 og § 15 er utredningsansvarlig.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge områdekonsesjonær å utrede nettmessige konsekvenser av spesifiserte endringer i energisystemet innen konsesjonsområdet.

§ 5. Energiutredningsmøte

Områdekonsesjonær skal invitere kommunen, alle anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer samt andre relevante energiaktører, interessenter og lokal presse i kommunen til et energiutredningsmøte. Det skal inviteres til møte minst én gang hvert andre år og møtet ledes av utredningsansvarlig, som fastsetter agenda i samråd med kommunen. Områdekonsesjonæren skal utarbeide og offentliggjøre referat fra møtene.

Områdekonsesjonær skal årlig rapportere status over møter til Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 6. Innhold i lokale energiutredninger

Energiutredningen skal beskrive dagens energisystem og energisammensetningen i kommunen med statistikk for produksjon, overføring og stasjonær bruk av energi, fordelt på ulike energibærere og brukergrupper.

Energiutredningen skal inneholde en beskrivelse av forventet fremtidig stasjonær energietterspørsel i kommunen, fordelt på ulike energibærere og brukergrupper. Utredningen skal også påpeke muligheter for energieffektivisering, energisparing og energiomlegging gjennom konkrete prosjekter og tiltak. Energiutredningen skal beskrive de mest aktuelle energiløsninger for områder i kommunen med forventet vesentlig endring i energietterspørselen.

Energibruken i kommunal virksomhet skal så langt mulig presenteres separat.

Kapittel 3. Kraftsystemutredninger for regionalnettet

§ 7. Utredningsansvarlig

Norges vassdrags- og energidirektorat utpeker ved enkeltvedtak en anleggskonsesjonær til å være utredningsansvarlig og koordinere utarbeidelsen av en langsiktig kraftsystemutredning for en spesifisert del av regionalnettet, det vil si utredningsområdet.

§ 8. Utredningsansvarliges oppgaver

Utredningsansvarlig skal utarbeide og hvert annet år oppdatere en kraftsystemutredning for sitt utredningsområde. Kraftsystemutredningen skal bestå av en hovedrapport og en grunnlagsrapport. Hovedrapporten skal offentliggjøres og oversendes alle som varsles om oppstart av utredningsarbeidet i henhold til § 9. Grunnlagsrapporten skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat.

Utredningsansvarlig skal gi uttalelse ved høring av melding og søknad om anleggskonsesjon for kraftoverførings- og produksjonsanlegg i sitt utredningsområde.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge utredningsansvarlig å utrede nettmessige konsekvenser av spesifiserte endringer i kraftsystemet i utredningsområdet.

§ 9. Varsel om oppstart av utredningsarbeidet

Før oppstart av utredningsarbeidet i henhold til § 10 annet ledd skal utredningsansvarlig varsle systemansvarlig, utredningsansvarlige i tilgrensende områder, Norges vassdrags- og energidirektorat, samt øvrige aktører innenfor utredningsområdet som anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer, kraftforsyningens distriktssjefer, større nettkunder, kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn og relevante interesseorganisasjoner. Varselet skal inneholde en plan for arbeidet, fokusområder og kontaktinformasjon.

Varselet skal sendes senest fire måneder etter ferdigstillelsen av forrige kraftsystemutredning.

§ 10. Regionale kraftsystemmøter

Utredningsansvarlig skal invitere systemansvarlig, utredningsansvarlige i tilgrensende områder og Norges vassdrags- og energidirektorat, samt følgende øvrige aktører innenfor utredningsområdet til regionale kraftsystemmøter: anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer, kraftforsyningens distriktssjefer, større nettkunder, fylkeskommuner og fylkesmenn.

Det skal avholdes minst ett regionalt kraftsystemmøte i løpet av den toårige utredningsprosessen. Møtet skal ledes av utredningsansvarlig og avholdes senest seks måneder etter ferdigstillelsen av forrige kraftsystemutredning.

Utredningsansvarlig skal på dette møtet presentere forrige ferdigstilte kraftsystemutredning, informere om utredningsprosess, fremme forslag til fokusområder og skissere mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i utredningsområdet. Det skal på møtet velges representanter til kraftsystemutvalget i henhold til § 11.

Utredningsansvarlig for sentralnettet skal på det regionale kraftsystemmøtet presentere forhold og planer som er relevante for det aktuelle regionale utredningsområdet. Systemansvarlig skal informere om relevante driftsforhold i utredningsområdet.

Referat fra møter skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

§ 11. Kraftsystemutvalget

Kraftsystemutvalget skal bistå utredningsansvarlig ved utarbeidelse av kraftsystemutredningen.

Kraftsystemutvalget skal bestå av utredningsansvarlig i det regionale utredningsområdet, utredningsansvarlig for sentralnettet og minimum tre

representanter valgt av det regionale kraftsystemmøtet. Utredningsansvarlig for det regionale utredningsområdet skal lede kraftsystemutvalget.

Kraftsystemutvalget skal ha minst to møter i tidsperioden mellom kraftsystemmøte ved oppstart av utredningsarbeidet og ferdigstilling av kraftsystemutredningen.

Referat fra møtene i kraftsystemutvalget skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

§ 12. Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærenes oppgaver

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer i utredningsområdet skal gi utredningsansvarlig opplysninger om egne anlegg som er nødvendig for å utarbeide kraftsystemutredningen, herunder på eget initiativ orientere om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i utredningsområdet.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer skal informere utredningsansvarlig om meldinger og søknader om anleggs- og fjernvarmekonsesjon som er oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat til behandling.

Anleggs-, område- og fjernvarmekonsesjonærer kan pålegges å oversende Norges vassdrags- og energidirektorat spesifiserte anleggs- og komponentdata.

§ 13. Grunnlagsrapporten

Grunnlagsrapporten skal beskrive utredningsprosessen og forutsetningene som ligger til grunn for tekniske og forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger. Særegne forhold som er av betydning for kraftsystemet skal beskrives.

Det skal gis en beskrivelse av eksisterende overføringsnett som inkluderer beskrivelser av driftsforhold som er av betydning for eksisterende kraftsystem, herunder flaskehals i nettet, varighetskurver for viktige utvekslingspunkter og kraftledninger som ikke er spenningsatt. Koblingsbilde i nettet ved ulike driftssituasjoner skal angis. Samordningen mellom drift av regional- og sentralnettet i utredningsområdet skal beskrives. Lastflytanalyser for dimensjonerende kraftoverføring i eksisterende nett skal gjennomføres, kommenteres og vedlegges grunnlagsrapporten.

Det skal gis en samlet oversikt over komponenter i utredningsområdet herunder kabler, kraftledninger, transformatorer, jordslutningsspoler, kondensatorbatteri og generatorer. Tekniske spesifikasjoner og alder skal oppgis for hver enkelt komponent. For produksjonsanlegg over 1 MW skal også middelproduksjon, tilgjengelig vintereffekt, installert ytelse og innmatingspunkt i regional- og sentralnett angis.

Grunnlagsrapporten skal angi energi- og effektbalanse, samt data for elektrisitetsproduksjon og -forbruk innenfor utredningsområdet de siste ti år. For alle regionalnettspunkt skal maksimalt effektforbruk, årlig energiforbruk, samt netto utveksling i sentralnettets maksimallasttime angis.

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forsyningssikkerheten i utredningsområdet. En beskrivelse av mulige feilsituasjoner med fokus på langvarige utfall og avbrudd skal gis. Alle utvekslingspunkter i regionalnettet med manglende N-1 forsyning i hele eller deler av året skal omtales. For alle punkter uten N-1 skal det beskrives hvilke tiltak som er nødvendig for å oppnå N-1. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene.

Grunnlagsrapporten skal inkludere en vurdering av tilgjengelig nettkapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i regionalnettet for alle kommuner i utredningsområdet.

Mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i regionalnettet skal beskrives med et tidsperspektiv på minst 20 år. Ut fra de mulige utviklingene skal alle forventede investeringer beskrives og begrunnes. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og av alternative løsninger. Forventet idriftsettelse for investering og konsekvenser ved forsinkelser skal fremkomme. Forventede investeringer i sentralnettet som er relevant for det regionale utredningsområdet skal beskrives.

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forbrukerfleksibilitet og utvikling av andre energibærere enn elektrisitet i utredningsområdet. Herunder skal det gis en vurdering av utvikling av energibruk og hvordan dette påvirker dimensjonering av nettet i utredningsområdet med et tidsperspektiv på minst 20 år.

Det skal gjennomføres lastflytanalyser for dimensjonerende kraftoverføring med bakgrunn i beskrivelsene gitt for mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet. Analysene skal kommenteres og vedlegges grunnlagsrapporten.

§ 14. Hovedrapporten

Hovedrapporten skal være et sammendrag av grunnlagsrapporten med vekt på informasjon av allmenn interesse.

Hovedrapporten skal inneholde en overordnet beskrivelse av kraftsystemet i utredningsområdet med fokus på overføring, forbruk, produksjon og forsyningssikkerhet, herunder i hvilken grad N-1-kriteriet i utredningsområdet oppfylles.

I hovedrapporten skal alle forventede nettinvesteringer med alternativer beskrives og begrunnes med bakgrunn i mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet. Forventede investeringer i sentralnettet som er relevant for det regionale utredningsområdet skal beskrives.

Kapittel 4. Kraftsystemutredning for sentralnettet

§ 15. Utredningsansvarlig

Statnett er utredningsansvarlig selskap for sentralnettet.

§ 16. Statnetts oppgaver

Statnett skal hvert annet år utarbeide og oppdatere en kraftsystemutredning for hele sentralnettet. Kraftsystemutredningen skal bestå av en hovedrapport som skal offentliggjøres og en grunnlagsrapport som er unntatt offentligheten og som skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat.

Statnett skal delta på regionale kraftsystemmøter i henhold til § 10. Statnett skal på kraftsystemmøtene presentere forhold og planer som er relevant for det aktuelle regionale utredningsområdet.

Statnett skal hvert år oppdatere og oversende Norges vassdrags og energidirektorat en investeringsplan med forventet idriftsettelse for tiltak, kostnadstall og begrunnelse for tiltak. Konsekvenser ved eventuelle forsinkelser skal beskrives.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge utredningsansvarlig å utrede nettmessige konsekvenser av spesifiserte endringer i kraftsystemet i utredningsområdet.

§ 17. Områdevis kraftsystemmøter

Statnett skal senest to måneder før ferdigstilling av hovedrapporten avholde områdevis kraftsystemmøter. Statnett skal invitere relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat samt følgende aktører i områdene: sentralnettseiere, utredningsansvarlige i regionalnettet, kraftforsynings distriktsjefer, store kraftprodusenter og store forbrukere, fylkeskommuner og fylkesmenn. Møtet skal ledes av Statnett.

Møtene skal ha fokus på hovedrapporten og mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i sentralnettet. Hovedrapporten skal ferdigstilles i etterkant av møtene.

Referat fra møtene skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

§ 18. Nasjonalt kraftsystemmøte

Statnett skal annet hvert år invitere alle sentralnettseiere, utredningsansvarlige i regionalnettet, store kraftprodusenter og store forbrukere, relevante interesseorganisasjoner og Norges vassdrags- og energidirektorat til et nasjonalt kraftsystemmøte. Møtet skal ledes av Statnett.

Nasjonalt kraftsystemmøte skal avholdes samtidig med høringen av de europeiske nettplanene.

Møtet skal ha fokus på mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i sentralnettet i et nasjonalt, nordisk og europeisk perspektiv.

Referat fra møtene skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat senest en måned etter avholdt møte.

§ 19. Anleggskonsesjonærenes oppgaver

Anleggskonsesjonærer skal gi Statnett opplysninger om egne anlegg som er nødvendig for å utarbeide kraftsystemutredningen, herunder på eget initiativ orientere Statnett om forhold som kan påvirke utviklingen av egne og øvrige konsesjonærers anlegg i sentralnettet.

Anleggskonsesjonærer skal informere Statnett om meldinger og søknader om konsesjon for anlegg i sentralnettet som er oversendt Norges vassdrags- og energidirektorat til behandling.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge anleggskonsesjonærer å oversende spesifiserte anleggs- og komponentdata.

§ 20. Innhold i grunnlagsrapporten

Grunnlagsrapporten skal beskrive utredningsprosessen og forutsetningene som ligger til grunn for tekniske og forenklete samfunnsøkonomiske vurderinger. Kraftsystemutredningen skal spesielt beskrive forholdet til og koordineringen med regionale kraftsystemutredninger, samt europeiske ti års nettplaner.

Beskrivelsen av eksisterende overføringsnett skal inkludere en beskrivelse av driftsforhold som er av betydning for eksisterende kraftsystem, herunder flaskehals i nettet, varighetskurver for viktige utvekslingspunkter, bruk av systemvern, samt kraftledninger som ikke er spenningsatt.

Det skal gis en samlet oversikt over komponenter i området herunder kabler, linjer, transformatorer, jordslutningsspoler, kondensatorbatteri og generatorer. Tekniske spesifikasjoner og alder skal oppgis for komponentene. For produksjonsanlegg tilknyttet sentralnettet skal middelproduksjon, tilgjengelig vintereffekt, og installert ytelse angis.

Grunnlagsrapporten skal angi data for elektrisitetsproduksjon og -forbruk de siste ti år. Effekt- og energibalansen skal beskrives for aktuelle delområder og samlet for hele landet. Utvikling og bruk av utvekslingskapasitet mot utlandet de siste ti år skal angis.

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forsyningssikkerheten i utredningsområdet. En beskrivelse av mulige feilsituasjoner med fokus på langvarige utfall og avbrudd skal gis. Alle utvekslingspunkter i sentralnettet med manglende N-1 forsyning i hele eller deler av året skal omtales. For alle punkter uten N-1 skal det beskrives hvilke tiltak som er nødvendig for å oppnå N-1. Det skal gjøres en forenklet samfunnsøkonomisk vurdering av tiltakene.

Grunnlagsrapporten skal inkludere en vurdering av tilgjengelig kapasitet for innmating av ny kraftproduksjon i sentralnettet.

Mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet i sentralnettet skal beskrives med et tidsperspektiv på minst 20 år. Alle forventede investeringer skal beskrives og begrunnes ut fra de mulige utviklingene. Det skal gjøres en forenklet

Samfunnsøkonomisk vurdering av alle forventede investeringer og alternative løsninger.

Grunnlagsrapporten skal inneholde en vurdering av forbrukerfleksibilitet og utvikling av andre energibærere enn elektrisitet i utredningsområdet. Herunder skal det gis en vurdering av utvikling av energibruk og hvordan dette påvirker dimensjonering av nettet i utredningsområdet med et tidsperspektiv på minst 20 år.

§ 21. Hovedrapport

Hovedrapporten skal være et sammendrag av grunnlagsrapporten med vekt på informasjon av allmenn interesse.

Hovedrapporten skal inneholde en overordnet beskrivelse av kraftsystemet med fokus på overføring, forbruk, produksjon og forsyningssikkerhet, herunder i hvilken grad N-1-kriteriet oppfylles.

I hovedrapporten skal alle forventede nettinvesteringer med alternativer beskrives og begrunnes med bakgrunn i mulige utviklinger i behov for overføringskapasitet.

Kapittel 5. Avsluttende bestemmelser

§ 22. Kontroll

Norges vassdrags- og energidirektorat fører kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften overholdes, og kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften.

Enhver som omfattes av denne forskriften skal medvirke til gjennomføring av kontroll. Dette omfatter blant annet å fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å gjennomføre kontroll.

§ 23. Tvangsmulkt

Ved overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften eller pålegg gitt i medhold av denne forskriften, kan Norges vassdrags- og energidirektorat fastsette tvangsmulkt i medhold av energiloven § 10-3.

§ 24. Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 3, § 4, § 5, § 8, § 10, § 11, § 12, § 16, § 17, § 18 og § 19 kan det ilegges overtredelsesgebyr i medhold av energiloven §§ 10-7 og 10-8.

§ 25. Dispensasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskrift.

§ 26. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2013. Fra samme tid oppheves forskrift 16. desember 2001 nr 1607 om energiutredninger.

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Rapportserien i 2012

- Nr. 1 Kvikkleireskred ved Esp, Byneset i Trondheim. Kari Øvreid (20 s.)
- Nr. 2 Årsrapport for tilsyn 2011 (40 s.)
- Nr. 3 Første inntrykk etter ekstremværet Dagmar, julen 2011 (28 s.)
- Nr. 4 Energy consumption. Energy consumption in mainland Norway (59 s.)
- Nr. 5 Climate change impacts and uncertainties in flood risk management: Examples from the North Sea Region (62 s.)
- Nr. 6 Kvartalsrapport for kraftmarknaden. 4. kvartal 2011. Finn Erik Ljåstad Pettersen (red.) (86 s.)
- Nr. 7 Statistikk over nettleie i regional- og distribusjonsnettene 2012. Inger Sætrang (53 s.)
- Nr. 8 Flomrisikoplan for Gaula ved Melhus. Et eksempel på en flomrisikoplan etter EUs flomdirektiv (78 s.)
- Nr. 9 Inntak Viddal – FoU-prosjekt på tilbakespyling. Sluttrapport. Jan Slaggård (31 s.)
- Nr. 10 Oversikt over vedtak og utvalgte saker. Tariffer og vilkår for overføring av kraft 2011 (15 s.)
- Nr. 11 Flomsonekart: Delprosjekt Ålen: Kjartan Orvedal, Julio Pereira
- Nr. 12 NVEs årsmelding 2011
- Nr. 13 Vannet vårt. Hydrologi i Norge 2011
- Nr. 14 Capacity building in Hydrological Services Course in Water Level recording and Data Processing at Ministry of Water and Energy 13th – 16th February 2012. Documentation (23 s.)
- Nr. 15 Landsomfattende mark- og grunnvannsnett. Drift og formidling 2011. Jonatan Haga og Per Alve Glad (40 s.)
- Nr. 16 Challenges in Flood Risk Management Planning. An example of a Flood Risk Management Plan for the Finnish-Norwegian River Tana. Eirin Annamo (59 s.)
- Nr. 17 Kvartalsrapport for kraftmarknaden. 1. kvartal 2012. Finn Erik Ljåstad Pettersen (red.)
- Nr. 18 Eksempelsamling. Risiko- og sårbarhetsanalyser for kraftforsyningen
- Nr. 19 Annual Report 2011 The Norwegian Energy Regulator
- Nr. 20 Flomberegning for Levangselva. Lars-Evan Pettersson
- Nr. 21 Driften av kraftsystemet 2011. Karstein Brekke (red.)
- Nr. 22 Annual report 2009 The cooperation between the Norwegian Agency for Development Cooperation (Norad), the Ministry of Foreign Affairs (MFA) and the Norwegian Water Resources and Energy Directorate (NVE)
- Nr. 23 Flaumsonekart. Delprosjekt Naustdal Siss-May Edvardsen, Camilla Meidell Roald
- Nr. 24 Årsrapport for utførte sikrings- og miljøtiltak 2011
- Nr. 25 Kvartalsrapport for kraftmarknaden. 2. kvartal 2012. Finn Erik Ljåstad Pettersen (red.)
- Nr. 26 Glimt fra NVEs historie. Per Einar Faugli
- Nr. 27 Glimses form the history of NVE. Per Einar Faugli
- Nr. 28 Regiontjenesten 100 år. Per Einar Faugli
- Nr. 29 Flomsonekart. Delprosjekt Vigeland. Per Ludvig Bjerke og Julio Pereira
- Nr. 30 Energibruksrapporten 2012. Energibruk i husholdningene.
- Nr. 31 Flom og stor vannføring forårsaket av ekstremværet Frida august 2012
- Nr. 32 Bioressurser i skog – kartlegging av økonomisk potensial. Even Bergsens, Tron Eid, Per Kristian Rørstad og Erik Trømborg, UMB
- Nr. 33 Naturfareprosjektet: Kvikkleireworkshop. En nasjonal satsing på sikkerhet i kvikkleireområde. Teknologidagene, Trondheim, 2012
- Nr. 34 Naturfareprosjektet: Delprosjekt Kvikkleire. Datarapport for Kvikkleireskred ved Esp i Byneset i januar 2012
- Nr. 35 Naturfareprosjektet: Skredvarsling, beredskap og sikring Erfaringer fra studietur til Ministry of Transportation (British Columbia) og Canadian Avalanche Center Teknologidagene, Trondheim, 2012
- Nr. 36 Tid for ny markedsdesign? Finn Erik Ljåstad Pettersen, Anne Sofie Ravndal Risnes

- Nr. 37 Flomberegning for Fagernes (012.LZ). Ingeborg Kleivane
- Nr. 38 Inventory of Norwegian glaciers. Liss M. Andreassen and Solveig H. Winsvold (Eds.)
- Nr. 39 Totalavløpet fra Norges vassdrag 1900-2010. Lars-Evan Pettersson
- Nr. 40 Naturfareprosjektet: Programplan 2012-2015 for etatsprogrammet "NATURFARE – infrastruktur, flom og skred (NIFS)"
- Nr. 41 Vinden som blåste i fjor. Hvor sterk var Dagmar?
- Nr. 42 Kartlegging av grunnvannsressurser. Dimakis Panagotis
- Nr. 43 Kvartalsrapport for kraftmarknaden 3. kvartal 2012. Finn Erik Ljåstad Pettersen (red.)
- Nr. 44 Isstorm. Ising på kraftforsyningsnettet. Roger Steen (red.)
- Nr. 45 Trær til besvær. Lærdommer om skogrydding i etterkant av ekstremværet Dagmar
- Nr. 46 Naturfareprosjektet: Detektering av kvikkleire fra ulike sonderingsmetoder
- Nr. 47 Havvind – Strategiske konsekvensutredninger
- Nr. 48 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – fiskerierinteresser
- Nr. 49 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – skipstrafikk
- Nr. 50 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – teknologi- og kostnadsutvikling
- Nr. 51 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – verdiskaping og sysselsetting
- Nr. 52 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – kulturminner og kulturmiljø
- Nr. 53 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – sjøfugl
- Nr. 54 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – landskap, friluftsliv og reiseliv
- Nr. 55 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – forholdet til lover og internasjonale konvensjoner
- Nr. 56 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – petroleumsinteresser
- Nr. 57 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – miljørisiko og beredskap
- Nr. 58 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – kraftsystem og nettilknytning
- Nr. 59 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – kraftproduksjon og vindforhold
- Nr. 60 Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs – bunnsamfunn, fisk og sjøpattedyr
- Nr. 61 Kostnadseffektivitet hos selskap med distribusjonsnett
- Nr. 62 Revidering av regelverket for beredskap i energiforsyningen og forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (beredskapsforskriften)
Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst
- Nr. 63 Visuelle virkninger av transformatorstasjoner. Matilde Anker (red.)
- Nr. 64 Beregning av kapasitetskurver for Øyeren ved Mørkfoss. Demissew Kebede Ejigu og Erik Holmqvist
- Nr. 65 Ny forskrift om energiutredninger. Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no

